

GAZDA

ÁZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ÁDÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Muresan 10.
Telefon: 158.
Póstafutárak csekszám 40181.

„Rög alatt“.

Irta: Teleki Ádám.

Balázs Ferenc unitárius lelkész, író, gazdatestvér, múlt szombaton Tordán elhunyt. Fáradt, gyöngé teste már a rög alatt pihen, lelke tovább él közöttünk.

Elvégzett munkája nem volt hiábavaló. Az átlagból kiemelkedő egyéniség volt.

Meleg szív, erős akarat, fanatikus hit, népéért való önfeláldozó munka jellemezték egyéniségét. Dolgozni, építeni akart, népéért, lelki és anyagi gazdagodásáért.

Pap volt a szó igaz értelmében, olyan, amilyennek lennie kell a mai időkben. A pap ajkaiban őrizi a tudományt, mondja a próféta szó. Ő azt őrizte is, de nemesak Isten ígését hirdette, hanem népének gazdasági kéréseit is szíven hordta.

Cselekedett, alkotott népének gazdasági megerősödése érdekében. 80 családdal 5 év alatt épített iskolát, papi lakást, templomot.

A gazdasági megszervezésben erős támasza volt az E. G. E.-nek. Az Aranyosvidék gazdakörének megalakítását az E. G. E. munkásaival együtt végezte. Barátját: szür-

ke lovát, a „Plutót“ fogta kis taligája elé és úgy járta fáradhatatlanul a falvakat. Értékesítési, tejszövetkezeteket alakított, gazdasági terveket készített egyházi birtokok telkesítésére, megálmodta Aranyosszék gazdasági fellendülését, amiért erős akarattal és fáradhatatlan szorgalommal dolgozott munkatársaival. Sokoldalú és terhes munkássága mellett, irodalmi tevékenységgel is megörökítette szavát.

Betegágyán a közeledő halál árnyékában írta szebbnél-szebb verseit és könyveit. Halála előtt pár órával még egy kis keleti japán ház terveit készítette egyik hívének, gazdatestvérenek.

A vallásujítók lázas egyéniségét testesítette meg. Életében ezért sokszor nem értették meg és a megkövezés jutott osztályrészül, pedig csak irigyelhettük, hogy többet adott, mint mások.

Életét, egyéniségét mintaképpül állíthatjuk, hiszen mindég csak a népért küzdött és dolgozott önzetlenül halálának pillanatáig.

Junius.

I. A szántóföldön.

Itt van a kukorica másodkapálásának ideje. A kukorica tövét nem szabad feltölteni, ezzel szemben kapáljuk minél gyakrabban. A répakapálásnál távolítsuk el a földet a répa mellől, hogy csak az alsó karó gyökér által tartsa magát a földben. Ezután pedig tegyünk pórhányó földet melléje. A burgonya töltögetésnél a földet helyezük a bokor közepébe, hogy az nyiljon szét. Ebben az esetben a burgonyaragya betegség nem lép fel olyan veszedelmesen és bő termés várható.

A repce-aratás általában sok gondot okoz a gazdának. Figyeljük meg a repce becőt és amint áttetszően halványan sárgulni kezdenek és a becőkben, egy-két szem féloldala barnul, már vágható. Tanácsos azonban főleg éjszaka és kora reggel harmatosan aratni és ponyvás szekereken behordani. Junius végén kezdetét veszi a gabonaarató. Sorrendben az ősziárpával kezdjük, majd a rozusra, buzára, árpára és zabra kerül a sor. A gabonákat viaszos érésben vágjuk; amikor a szem sárga, de a körmünk között könnyen szétnyomható.

II. A réten és legelőn.

Nagy jelentőséggel bír a kaszálás pontos idejének megállapítása. Fontos az, hogy virágzásban vágjuk a fűvet, mert ekkor kapjuk a legjobb és legtöbb szénát. Több fűfeleségnél rendszerint a legnagyobb tömegben szereplő virágzás az irányadó. A kaszálással nem szabad késni, mert a szárba indult fű már nem bokrosodik, csak vénül és a széna értéktelen lesz. A legelő állatokat délben árnyas delelőkön pihentetjük. A trágyalepényeket boronáljuk el, hogy ne alkossanak buja foltokat.

III. Az állattenyésztés körül.

Az igás állatokkal a munkát a rendesen legalább egy órával kezdjük előbb és hosszabbítsuk meg déli pihenőjüket. A lovakat zöldtakarmánnyal etessük. A szarvasmarhákat szintén etethetjük pillangósvirágú zöldtakarmánnyal, de lassan szoktassuk hozzá. A felfuvódott állatot farával sáncha állítjuk és bázrsing csövön eresszük ki a veszélyes gázokat. Használhatunk mésvizet is, ami a gázokat elnyeli vagy fertőtleníti-

szert, mint pl. az amoniákos víz, vagy gyenge sósavas oldat. Időszerűvé válik a juhok nyírása is. Mérjük le a gyapjút és pontosan jegyezzük fel. A sertéseket hajtsuk ki a legelőre és gondoskodjunk tiszta fürdőhelyről.

IV. A gyümölcsösben.

Folytassuk a fiatal ültetésű fák öntözését. A tő körül rakott két méteres, 15 cm. vastag trágyatakarót gereblyével huzzuk el, majd a földet megkapáljuk és a trágyatakarót tegyük vissza, esetleg nyissuk meg. Az öntözővizbe tanácsos — tíz veder vizre számítva — egy-két veder trágyalevet önteni. Leszedjük a cseresznyét, meggyet és kajszinbarackot. A csomagolásnál vigyázunk, hogy az országosan elfogadott ládába helyezük, mert a vasut 50%-os kedvezménytel szállítja és az uton nem tör meg. Fák alakító zöldmetszését is elvégezhetjük, ezáltal nagy tápanyagmegtakarításhoz jutunk.

V. A kertben.

A palántázást még a hidegebb éghajlatú vidékeken is befejezzük. A kiültetett növényeket öntözzük minél gyakrabban. A cukorborsó és zöldpaszuly már szedhető. A virágos kertben a tulipán- és jácintgumókat kivesszük a földből és elraktározzuk. A virágzó bokrokat pedig visszametszük.

VI. A szőlőben és pincében.

A zöldajtást junius 10—15-ig sikeresen végrehajthatjuk s így a fája döntésre jól beérik. A szőlő virágzása után a negyedik levél fölött vágjuk vissza a termőhajtásokat és a második permetezést 2%-os bordói lével csináljuk meg. A pincék ablakait nappal a nagy meleg miatt zárjuk le és a teli hordókat töltögessük fel.

VIII. A gazdakörben.

Az aratás előtti munkaszünetben rendezünk tanulmányi kirándulást. Ilyenkor kitűnően szemlélhető a lábon álló gabona, a megkapált kukorica és a burgonya. Ha vonatra nincs pénzünk, a kirándulás szekérrel is könnyen megoldható. A kirándulást jelentsük be az E. G. E. központ-nak. Minden résztvevő váltson személyazonossági igazolványt, amit költségkimézés céljából egy lapon is elkészítenek.

Arassunk korán ~ idejében.

Irta: Koppány Rezső.

Évek óta hirdetem élő szóval és írásban: „arassunk korán, illetve idejében”. Ha van is eredménye ennek az intő szónak, korántsem olyan mértékben, mint amilyen mértékben én azt szeretném.

Különösen példa erre ez az esztendő, amikor megfelelő kísérletek is állanak rendelkezésünkre és amikor a késlekedőkre bekövetkezett sok helyen az egész sorozata azoknak a károknak, amelyek a kései aratással együtt szoktak jární. Így még emlékezetében lehet gazdáinknak és okulhatnak belőle.

Mikor érett a buza a vágásra?

A helyes felelet erre az, hogy akkor, amikor zöld színét félig elveszítette és amikor egyuttal magban lévő víz kezd csirizes anyaggá átváltozni. A szem még puha, ujjunkkal összenyomható. Azt kérдем azonban, hány gazda meri ilyenkor elkezdni az aratást? Bizony nagyon kevés! Már büszke az a gazda, aki meg meri kezdeni az aratást a viaszérés végén, de a legtöbbje még ma is megvárja a teljes érést, amikor már a szalma is meg van érve és a kalász lefelé hajt. Pedig mennyi előny származik a korai vágásból!

Előbb kikerül a buza a bajból, jégverés, vihar, néha a már félig érett buzánkat teszi tönkre. Az idejében vágott buza szépen omlik egymásra az aratásnál, rendes markót lehet belőle szedni. A belőle készített kötelek szívósak, jó erősek, a kévüket jó erősen meg lehet szoritani, nem szakadozik a kötél, nem oldódik a szekérre rakásnál, kazalba rakásnál, nincs annyi hulladék, sulya van a szalmának, a kévének, ha összeraktuk a kereszteteket, azok jól összeülednek, a kévék egymásratapadnak, jól lehet a kereszteteket kötni, szél, vihar nem tudják olyan könnyen szétdobálni a kereszteteket és nem tud úgy belevágni a keresztbe a záporosó. Nem pereg ki annyi szem az aratásnál, a hordásnál, amikor kénytelen a rakódómunkás a kévéken taposni.

De mennyivel több termést is ad! Aki nem kísérletezett vele, el sem tudja képzelni. Azért ideiktatok egy, a B. G. E. tiszteletbeli elnöke, dr. Gyertyánffy László ur által az elmúlt év nyarán végrehajtott kísérletet.

Ezen kísérlet úgy jött létre, hogy véletlenül aratás elején Gyertyánffy urnál jártam, aki felmentette, hogy ő már két napon belül készen

lesz az aratás nagyrészevel és kérdezte, mi az én véleményem erről a korai vágásról. Amire én azt feleltem, hogy 10—15 százalékkal nagyobb termés, mint a teljes érésben vágott buzánál. Ő ezt egy kissé sokalta, mire én megkértem, tegyen egy kísérletet, most épen alkalma van rá és nagy szolgálatot tenne vele a köznek. Gyertyánffy ur szíves volt elvállalni ezt a munkát és végrehajtotta a kérdéses kísérletet. Álljanak itt Gyertyánffy urnak saját sorai, amelyeket a kérdésben szíves volt hozzám intézni.

„Folyó hó 16-án kelt levelére, melyben arra kér, hogy az idej aratásban szerzett tapasztalataimról beszámoljak, van szerencsém a következőkben válaszolni.

Az aratást június 19-én kezdtem el, amikor is a buza kalászainak háromnegyed része viasz, egynegyed része még inkább teljes érésben volt. A gazdák nálunk 22-én, a nagyobb része 23, 24-én kezdtek el aratni.

Az aratás nagyját 25-én befejeztem. Egy-két hátramaradt arató még 26, 27-én, sőt egy csak 29-én lett készen. A buza 24-ig még viaszérésben volt, ezután ment át teljes érésbe, 29-én már voltak holtérésben levő kalászok is.

A 29-én aratott kereszteteket épen aratóim okulására teljesen külön csépelltettem el, valamint külön csépelltek el az elején aratott buzát is. Az elején aratott buza 14 kévés keresztje átlagosan 41 kg. 83—84 kg.-os vérpiros, acélos buzát adott, míg ugyanazon táblán, ugyanazon fajta buza 29-én aratva keresztenként 33 kg. 30 kg.-os jóval sápadtabb, lágytörésű buzát adott. Amennyire a továbbiakban ellenőrizni tudtam, azt lehet mondani, hogy minden egyes nappal későbbi aratás keresztenként egy kg. buzával adott kevesebbet, ami a holdankénti 30 kereszt átlagot véve, 30 kg.-ot jelent holdanként és naponként. Aratóim, akik bizony eleinte meglehetősen fejszoválassal kezdtek neki az aratásnak, s csak a velük paralel dolgozó traktor utáni aratógép zakatolása serkentette őket a munkára, ma boldog mosollyal nézik a nekik járó részt, s nem győznek dicsekedni a gazdáknak, kik a később kezdett aratás folytán keresztenként alig 30 kg.-ot kapnak és az is jóval könnyebb fajsúlyu, sápadt buza. Még annyit, hogy az itteni néphit, de valószínűleg másutt is, azt tartja, hogy a zölden aratott buzából lesz az üszök, ez annyira naiv hit, hogy erről vitatkozni sem lehet. Bizony a mi

buzánkban hál' Istennek nincs üszök; de nézzék meg a későn arató kiscgazdákat, van azoknál elég. Tessék csak rendesen pácolni, akkor nem lesz egy szem üszök sem.

Azt hiszem, ezek után egyéb kommentárra nincs is szükségünk, hogy mindenkit megtanít-hassunk a korai aratás igen fontos és haznos voltára, mely minimum tizszázalék, de én azt hiszem, hogy még ennél lényegesen többet is je-lent. A viaszérésben vágott búzát is azonnal fel lehet keresztezni és 8 nap után kazalba hordat-ni. Természetesen ha a buza gazos, főleg zöld-acatos, vagy tele van vadborsóval, úgy nem le-het, de ez akkor is igaz, ha a buza tulérésben van is. Itt tehát szintén nem a korai vágás miatt kell vigyázni, hanem a gaz miatt.

Azon reményekben, hogy jelen soraimmal a jövőre nézve sok magyar gazdatársamnak hasz-nos tanáccsal tudtam szolgálni, vagyok Koppány urnak őszinte tisztelő hive: dr. Gyertyánffy Lász-ló sk."

Gyertyánffy ur tizszázalékra, vagy annál is többre becsüli azt a kárt, amit a teljes érésben levő buza aratásával okoz a gazda magának. Ebben azonban még nincsen benne az a kár, amit a buza esetleges rossz időjárás alkalmával szen-ved; mert ő behordatta 8 nappal az aratás után, tehát már július 1.-én, 2.-án a gabonáját és a ki-sérletül szolgáló parcellákat azonnal el is csé-peltette. Az ő kitünően felszerelt gazdaságában minden munkát játszva elvégeznek a lehető leg-rövidebb időn belül, úgy, ahogyan azt mindenütt elvégezni kellene.

De mennyi kárt szenvedtek az idén azok a gazdák, akik a július elején beállott rendkívüli bő csapadékos esőzésben a kései aratás miatt kénytelenek voltak kint hagyni búzájukat. Mennyi kárt okozott ezekben a szélvihar, amely két ízben is szétszórta a keresztleteket? mennyit a zuhogó záporok, amelyek a későn aratott laza buzakévékbe a kereszttek közepéig beverték az esőt, aminek azután rengeteg kicsirázott buza lett az eredménye, ami eltekintve a mennyiség-ben okozott kártól, a buza minőségét is másod-rendűvé rontotta.

Nem egy gazdát hallottam az idén panasz-kodni, hogy fele termése ment tönkre a kereszt-tekben, a szél és a záporosók miatt. Mindez a tenger kár abból a hanyag, tunya gazdálkodás-ból származik, amelynél fogva a legtöbb gazda szereti huzni-halasztani a dolgokat mindaddig, ameddig csak lehet.

Azt hiszem nem tévedek, ha ezeket a károkat másik tizszázalékra becsülöm; úgy, hogy együttvéve az előbbivel legalább 15—20 százalé-kot tesz ki a késelemből kerekedett kár és ezt megóvni nem kerül semmi pénzbe, csak végezzük el idejében a munkákat.

Azon a csekély földön, amit még a földre-form meghagyott nekünk, magyar gazdáknak, meg kell becsülnünk minden szem magot; min-den fillér értéket, hogy magunknak, családunk-nak a mindennapi kenyeret; no meg az elmarad-hatatlan adót meg tudjuk keresni.

Sok gazdát megkérdeztem már afelől, hogy mi az oka annak, hogy olyan görcsösen ragasz-kodnak a teljes érés beálltához. Elfogadható fe-leletet egytől sem kaptam, pedig az egész nem egyéb, mint egy tudat alatti berögződött régi szokás.

Végre egy öreg magyar, egyéb okot nem tudván mondani, azt felelte: azért, mert egy lát-tuk apáinktól, azok pedig szintén így látták gyermekkorukban. A felelet helyes. De azoknak az öregeknek igazuk volt; mert ők kénytelenek voltak a búzát vagy hadaróval elcsépelni, vagy lóval elnyomtatni. Az erejében vágott buza szí-vós szalmáját pedig nem bírta a ló patájával gyorsan törekké vágni és a kalászból sem per-gett ki egykönnyen a mag. Emiatt kénytelenek voltak bevárni a teljes érést, mert az érett, töré-keny kalászból könnyebben kiperdült a mag; ma már azonban, amikor a legeldugottabb kis fal-vakan is cséplőgép dolgozik, erre nincsen semmi szükség, csak a cséplőgép dobja és verőlécei le-gyenek rendben.

Gondoljátok meg jó magyar testvércim, hány ezer meg ezer hold buzavetés van még mindig a kezetekben. Ha ennek holdján 120—150 kg.-al több búzát tudunk minden külön munka, külön költség nélkül előállítani; ami pedig a fent elso-rolt hibák elkerülése mellett bizonyos; hány ezer meg ezer vagon búzával többet termelhetünk és ez sokmillió lej értéket jelent.

Ha ennek az óriási összegnek évenként való megtakarításához, habár csak a legkisebb rész-ben is fenti soraimmal sikerült hozzájárulnom; úgy — bár nem kenyerem a tollforgatás — bol-dogan tettem azt, abban a reményben, hogy szol-gálatot tettem vele magyar testvéreimnek. Csak legyenek, akik ne csak elolvassák, de meg is szív-leljék azt, olyan szeretettel, mint amilyen hozzá-juk való jószívvel és becsületes szándékkal én leírtam.

Biztosítsunk
a mi intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

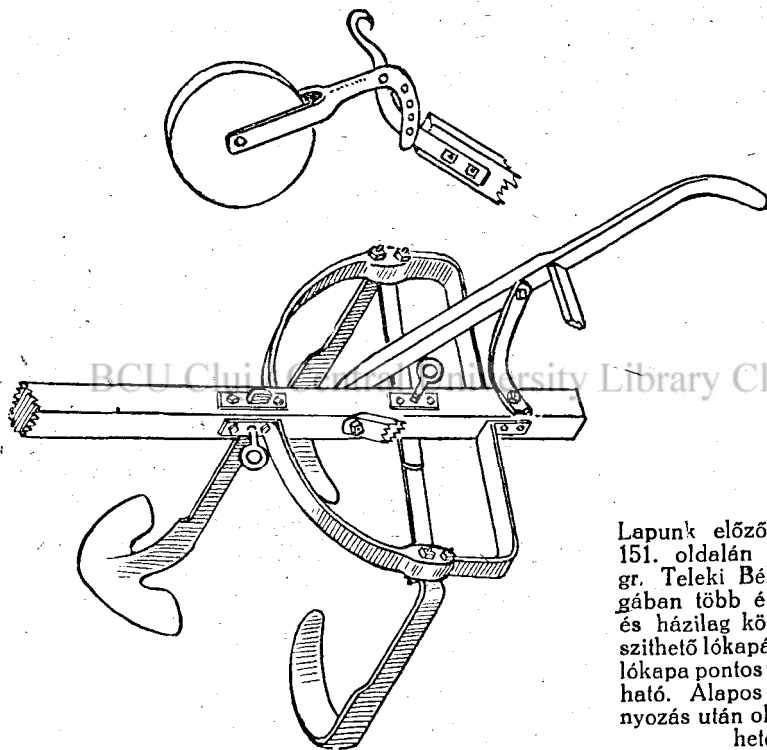
Biztosító Rt.-nál, Cluj.

A kukorica második és többszöri kapálása.

Írta: Syfried Ferenc.

A kukorica második kapálásánál a gazdák ezrei évről-évre nagy munkapazarlást végeznek a feltöltögetéssel. A megállapítás kicsit furesán hangzik, de nyomban hozzátehetjük a következő igazságot is: amennyi földet huzunk a kukorica tövére száraz vidéken, annyi termést veszünk le róla. A gyakorlatban pedig éppen az ellenkezőjét cselekedjük. A kukorica tövét jól felhuzzuk földdel,

lemérték. A simán művelt tábla sokkal többet adott, mint a feltöltögetett. Ez már a kukorica fejlődése alatt is megállapítható volt. A simán kapált tábla üdőbb, zöldebb volt, a szárazságot jobban bírta és a szél sem okozott olyan nagy kárt benne, mint a feltöltögetett tövében. A dolog magyarázatát a gyökértómosások adták meg. A kukorica gyökere melől u. i. tűzoltó vizsugárral kimosták a földet

Lapunk előző számának 151. oldalán közöltük a gr. Teleki Béla gazdaságában több éve használt és házilag könnyen elkészíthető lókapát. A képen a lókapra pontos tervrajz látható. Alapos áttanulmányozás után olcsón készíthető.

mert azt hisszük, hogy mivel több munkát fordítunk rá, többet is terem. A kísérletek azonban bebizonyították, hogy a mi szárazságra hajló éghajlatunk alatt a feltöltögetés csak tulnedves talajon vagy olyan időjárásban szabad elvégezni, amikor a felhuzott föld nem száradt ki. Lássuk tehát egyszerűsítve hogyan végezték el ezt a kísérletet.

Egy teljesen egyenletes talaju táblát egyformán művelték meg, egyszerre vetették be, ugyanolyan kukoricafélével. Az első kapálás után a nagy táblát két részre osztották és mindegyiken egyenlő számú kukoricatövet hagytak. A két tábla további művelése eltért. Az egyikben a kukorica második kapálásánál a töveket feltöltögették, míg a második táblán a kukorica földjét többször teljesen simán kapálták meg. A szedéskor pedig a termést

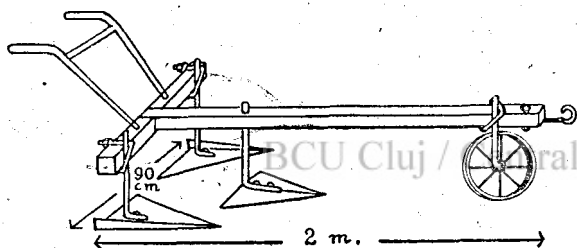
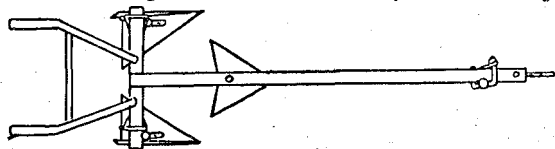
és megfigyelték, hogy milyen mélyre hatol be a talajba. Az eredmény meglepő volt, a feltöltögetett kukorica gyökere alig hatolt be 50—60 cm. mélyre, míg a simán kapált kukorica 150—160 cm-re eresztette le gyökereit.

A terméstudományt tehát az 1 m. gyökérikülönbség okozta.

A töltögetéssel a kukorica felső járulékos koronagyökereit segítjük kifejlődni, az alsó, mélyre hatoló gyökerek rovására. A felhuzott laza talajokban a korona-gyökerek egy darabig fejlődnek, de a földesomó hamarosan kiszárad, megcserepesedik és a gyökerek fejlődésükben megállanak. A fejlődéshez a földet a sorok közül vesszük, amikor a kukorica nagyszámu sekély vízszintes gyökereit elvágjuk. Az a talajrész pedig ahonnan a földet elhuzzuk, gyorsan kiszárad, mert nincs

fölötte porhanyó föld. A töltögetéssel a kukorica gyökerét elkényeztetjük és az nem hatol csak 50 cm. mélyre. Még az a mentség sem indokolja a féltöltögetést, hogy a kukorica jobban ellentáll a szélnek. A felhuzott tő hamarabb kitörik a földhalom feletti bütyökből, mivel a szélfúvásban nem képes meghajolni.

A simán kapált kukorica a felső járulékos vagy harmatgyökerét a földig fejleszti és ott megtámaszkodik. Ezért nem töri le olyan hamar a szél. Viharban a simán művelt kukorica kicsit megdől, de a korona gyökerével visszanyomja magát. A kukorica nyáron a nedvesség szükségletének nagyrésztét a harmat útján szerzi be. A levelen keresztül azonban nem képes vizet felszívni, amiért olyan

Ugyancsak házilag előállítható lókapá vázlata.

Kitűnő munkaeszköz és elkészítése kevés pénzt igényel.

különös alakja van az egész növénynek, hogy a képződő harmatot a szárhoz vezeti s azon mint egy csatornán lefolyik a felső harmatgyökerekhez, amelyek felszívják.

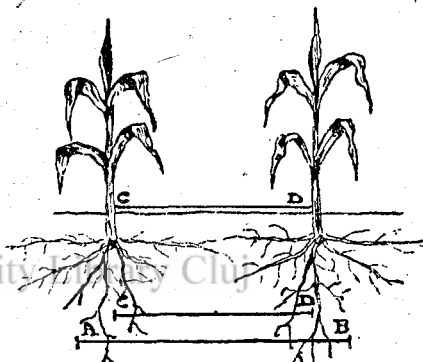
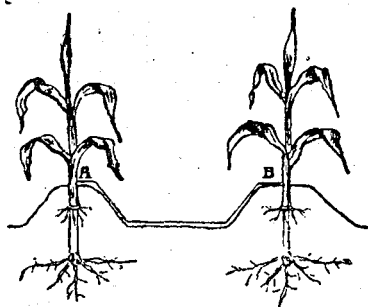
A feltöltögetett kukoricánál a harmatviz elvész, mert azt a földhalom felsőrése izzsa be, ahonnan a nappali hőségben elpárolog. A simán kapált kukorica vízszintes gyökerei is békében fejlődhetnek, mert a lókapá, vagy vonókapá 3—4 cm. mélyen jár. A sima műveléssel azonban elérjük azt, hogy a növény nem kényesedik el és sokkal mélyebbre ereszti a gyökerét a földbe. Tehát jobban megfogózkodik és nagyobb területről gyűjti a vízben feloldott tápanyagot. Az eredmény pedig a nagy terméshozam.

A simán kapált kukoricát azonban kapáljuk meg, ahányszor eső után összeáll annak a talaja. Így irtjuk ki a gyomokat s ez a kapálás egyik főcélja és a földre porhanyó réteget vonunk.

A felső lazaréteg pedig megátolja a nedvesség elpárolgását s azonkívül elősegítjük a levegőnek a talajba való eljutását is. A talajban pedig, amint tudjuk apró élőlé-

nyek vannak, amelyek a tápsók feloldását elősegítik. Ezeknek az élőlényeknek pedig az életfeltételük a meleg, a nedvesség és a levegő. A többszöri kapálással mindezeket biztosíthatjuk.

A kapálást addig folytatjuk, míg a járkalással kifejlődő csövekben kárt nem te-

Töltögetett és simán művelt tengeri. Az A-B vonal egy zsinetet jelez, amit két feltöltött tő között fektetünk a földre. A C-D vonal egy zsinetet ábrázol, amely két simán művelt tő között van kihuzva. Ha mármint a két zsinetet egymás mellett kifeszítjük, úgy mint a képen látható látni fogjuk, hogy az A-B zsineg hosszabb, mint a C-D zsineg. Amennyivel hosszabb ez, még egyszer annyival nagyobb területről párolog a víz a feltöltött kukoricánál, mint a simán művelté.

szünk. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy minden kapálás, amit a rendes kétszerin felül adunk a kukoricának, egy mázsás termés-többlettel hálálja meg.

Egy lókapával naponta 3—4 holdat járathatunk meg, tehát 3—4 mázsás szemet szerethetünk vele. A vonókapával egy-két ember végez el egy holdat, tehát 110—220 lejes napszámért takaríthatunk meg.

A simaművelésnek meg van az eredménye a br. Atzél Ede mezőzáhi gazdaságában, pl. 22—25 mázsás termést értek el ötszöri kapálással. A Lázár Simon keresztési gazdaságában pedig 32 mázsás hétszöri kapálással, — a Csomos testvérek. A kadácsi lelkész pedig egynegyed kat. holdon annyit termelt nyolcszöri kapálással, mint az eklézsiában 1 kat. holdon.

A fenti tények valódiságáról és igazságáról könnyen meggyőződhetünk. Osszuk ketté egyik egyenlő talaju kukoricavetésünket. Az egyik felét töltögezzük fel, a másik részét, pedig kapáljuk simán lókapával, vagy vonókapával 3—5-ször az eredmény biztos

Aratás.

Péter-Pál napja az aratás kezdetét jelenti. Ilyenkor önkénytelenül felvetődik a gazdánál az a kérdés, hogy mikor tanácsosabb a gabonát levágni, korai zöd, illetve kései érésben.

Virágzás után a kalászokban megindul a gabonaszem fejlődése. Eleinte még tejszerű, fehér folyékony anyaggal van tele. Ezt az állapotot tejes érésnek nevezzük. Ilyenkor a gabona még bőségesen szív fel a gyökerén keresztül táplálékot a földből és gyarapítja a termést. Később a gabona szára megsárgul, a bütykök megzöldülnek, a gabonaszemet pedig kezünkbe véve, körmünk között könnyen szétnyomhatjuk. A belső része a méhviashoz hasonlít. Ez a gabona viaszos érése. Ilyenkor a gabona nem a földből a gyökerén keresztül vette fel táplálékát, csupán a szárban lévő tápanyag vándorolt át a gabonaszemekbe. Ha az aratással tovább várunk, a bütykök is megsárgulnak, a szem pedig olyan keményre válik, hogy a körmünkkel nem tudjuk szétnyomni. Ez a gabona teljes érése. Ha az aratással még tovább várunk, a gabonaszár törékennyé válik, a kalász megkunkorodik, a kőkeményre száradt szem erősen pereg. Ilyenkor a gabona *tulérétt* és aratása sok szemvesztéssel jár.

A fenti négy érési fok közül a gabonát a legtanácsosabb a viaszos érésben aratni, mert így nyerünk legbővebb termést és legjobb minőségűt. A viaszos érésben lévő gabonát bátran vágthatjuk kaszával, mert az nem pereg. Számos különböző kísérlet alapján bebizonyosodott, hogy a viaszos érésben aratott gabona holdanként 1—1½ q.-val több termést ad, mint a teljes érésben lévő. A kísérleteket országrészünkben a ducai téli gazdasági iskolában Seyfried Ferenc gazdamezőnök is megismételte. Odvosi 241-es buza táblát négy részre osztott, az elsőt tejes érésben, a másodikat viaszos érésben, a harmadikat teljes érésben és a negyediket holt vagy tulérétsben aratta. A tábla sorozatot ötször megismételte.

Tejes érésben aratva hektáronként 23.1 q. termett.

Viaszos érésben aratva hektáronként 27.3 q. termett.

Teljes érésben aratva hektáronként 24.4 q. termett.

Holt vagy tulérétsben aratva hektáronként 22.9 q. termett

A viaszos érésben aratott gabona ezek szerint 2.9 q.-val adott nagyobb termést,

mint a tejes érésben aratott gabona. Átszámítva ez kb. 1½ q.-nak felel meg, azaz a termés 10%-ának. A viaszos érésben aratott gabona nagyobb terméshozamát könnyű megmagyarázni. A kérékben összekötött gabona kalangyákba rakva egyenletesen szárad ki és a szalmában felhalmozódott tápanyagnak van ideje átvándorolni a szembe. Az átvándorolt tápanyagok növelik a termést 10%-al.

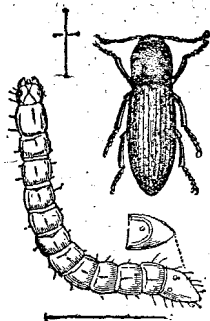
A. búza.

Vetőmagnak is a viaszos érésben aratott gabona a legmegfelelőbb, mert a sokáig lábon hagyott gabona a szem alsó vékony hártáján keresztül, ahol a csira van elhelyezve, erősen kiszárad és a csirázás százaléka csökken. A jó mag tehát csupán az aratási idő megválasztásával is növelheti a termést általánosan 1—1½ mázsával. Ha az aratással csak 5—7 napot is késünk, a termés már a fenti mennyiségben csökken.

Figyeljük ezért meg vetéstábláinkat és arassuk idejében, viaszos érésben a gabonát.

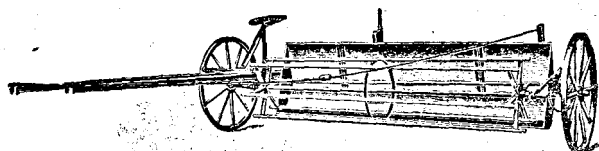
Megcsa ja önmagát, ha napszamosairól nem vezet pontos kimutatást Az E. G. E. **nap-zámjegyzékét** naponta egy-két vonással kitölti és a hó végén könnyen és pontosan tudja a kifizetést eszközölni. A nap-zámjegyzék ára 25 lei.

A pattanó bogár kártétele és az ellene való védekezés.

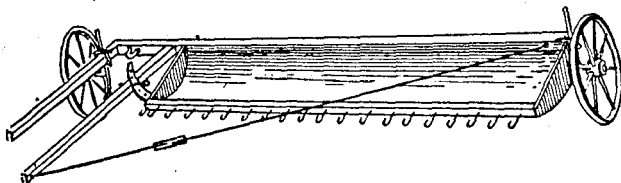
A pattanó bogaraktól igen sok fajta él nálunk. Különösen kettőnek és pedig a kis és nagy pattanó bogárnak az álcái, a drótféreg okoznak jelentős károkat a tavaszi és őszi vetésekben. Az előbbi álcája a föld alatt rágja el a fiatal növényt, a nagy drótféreg pedig a bokrosodásnak induló növényeket a föld felszíne felett tarolja le. Az ellenük való védekezés nagyon nehéz. A tarlót közvetlenül aratás után forgassuk meg, ne tőrjünk a mesgyék, árokpartok elgyomosodását. A földeket jól műveljük és tartjuk tisztán azokat. A kiszántott vetést járassuk meg sertésekkel s az új bevetésnél vessük sűrűbben a magot. A madarak közül a varjak és csókak szednek sokat össze a pattanó bogárból és álcájából, a drótféregből.

Apionfogó gépek.

H. S. C. S. apionfogó.

Az apionfogó gépet ló vontatja. A gép mozgása által a motola lorog és a tetejéről a kártevő rovarokat belerázza a képen látható vályuba. A tábla végén a vályut a bogárraktól megtisztítjuk és a kártevőket elpusztítjuk.

Rátky Frigyes-féle bogárfogó.

E képen ismertetjük a Rátky Frigyes-féle bogárfogókészüléket. Nagy előnye olcsósága, egy garnitúra, amely löge-reblyére felszerelhető cca. 2000 lejbe kerül. A készülék működési elve a fésűn alapul s így az a nagy előnye, hogy már 10 cm magas növényzeten is kitűnő munkát végez. A vontatás folytán a fésű lehúzza a növényzeten levő rovarokat s ezek a fésű végződését képező csatornába hullanak, melybe 1 liternyi petróleumos vizet öntünk s egyszerű hátrabillentéssel a rovarok onnan kiüríthetők.

Állattenyésztők! Sertéshizlalók!

25

**Olcsó!
Kiadós!**

DE-VIT

**D-vitamin
tápszer-takarmánypótló
készítmény**

MEGGYÓGYIT:

étvágytalan disznókat,
lesántult hízókat,
koszos malacokat,
terméketlen teheneket,
baromfiak gyengeségét,
tyukok lágyeltozását,
kecskék nyalakodását,
juhok gyapjurágását,
csirkék tolltépését

és minden csonkbetegséget megszüntet,
vagy fellépését megakadályozza.

Díjtalan szaktanács és
utastítás az Ardeal-i propagandairódánál.

Gyártja:

Moskovits Ipartelep Rt. Oradea

Az elvetelés és különféle alakjai.

Írta: **Szeghő Dénes**

(III. befejező közlemény)

B) Kórokozók behatására keletkezett elvetelés.

A baktériumos eredetű elvetelésnél a bántalom továbbterjedése, illetve annak megakadályozása szempontjából figyelembe kell venni a fedezetést, női ivarszervek kórokozó csírákat tartalmazó kifolyással való külső szennyeződését és a tápcsatornát, mert a fertőzés ezek mindegyikén keresztül megtörténhetik. Ebbe a csoportba sok kórokozó tartozik, de ez alkalommal csak a legfontosabbal foglalkozom.

A szarvasmarhák (tehenek) Bang-féle baktérium által előidézett járványos elvetelésének addig nem tulajdonítottak különösebb fontosságot, amíg ki nem derült, hogy azonos, vagy majdnem azonos a máltai láz elnevezés alatt ismert és mind szélesebb arányokban terjedő — emberi betegséggel.

A vegyi és alkati rokonságot nem is nagyon régen dán orvosok vérsavós vizsgálattal bizonyították be. A vizsgálatok megkezdésére az a körülmény kényszerítette őket, hogy a betegek legtöbbször azokból kerültek, akik nyers tehéntejet fogyasztottak. A betegség tüneteinek, különösen a magas láz hullámzásainak megfigyelésével azután kiderült, hogy a tehenek járványos elvetelését okozó baktériumos fertőzéssel állanak szemben.

Az orvosi gyakorlat eme megállapításai az európai államok kormányait a szarvasmarhák elvetelésének és főképpen a járványos elvetelések okainak tartós megfigyelésére, majd védekezési eljárások megállapítására készítették. A sorozatos megfigyelések rendjén kiderült, hogy a járványos elvetelés fertőzésének fészket a Bang-féle baktériummal fertőzött tehenek képezik. Azt is megállapították, hogy a baktériumok kiválasztása kétféleképpen történhet: átmenetileg, a méh tartalmának kiürülésével, amikor is a méh 4—6 héttel az elvetelés után ismét csíramentessé válik és tartósan, sokszor hónapokon, sőt éveken át — a tejjel.

A tejjel való fertőzés elterjedésének lehetősége nagyobb ottan, ahol a tejelő tehe-

nekkel való kereskedelem forgalma élénk és különösen olyan tejgyűjtő és vajkészítő telepeken, ahol a tisztasági rendszabályokat nem veszik figyelembe és főképp, ahol a fölözött tejet forralás nélkül adják vissza a szállítóknak.

Fészke lehet a fertőzésnek a megbetegedett bikák heréje, amikor is benne elhalálos góccok keletkeznek, savós hártái pedig megduzzadnak. Az ilyen beteg heréjű bika, ha betegsége észrevétlen marad, a fedezetés rendjén nagyon sok tehenet fertőzhet meg és évekig bacillusterjesztő lesz. Terjeszthetik még a ragályt a fertőzött tejjel táplálkozó borjúk is.

A védekezés alapját a bacillus-hordozók ártalmatlanná tétele képezi. Ehhez képest vérsavós vizsgálat útján meg kell állapítani, melyek a ragályt terjesztő állatok és ezeket a ragályt terjesztő állatok és ezeket a tenyésztőből könnyörtelenül ki kell zárni, mert a védekezés fő célja a fertőzés széleskörű elterjedésének meggátlása.

Sokáig, védő és gyógyító oltásokkal próbálkoztak, de a felhasznált készítmények a gyakorlatban nem váltak be, sőt kiderült, hogy az oltásokkal a betegség még az emberekre is áttért és a magas láz mellett súlyos lépduzzanatot okozott. Legcélravezeetőbb tehát a gyógyító eljárások mellőzésével a betegség megelőzésére törekedni és ennek keretében a betegségtől mentes tehenészeteket létesíteni, istápolni.

A német birodalomban 1935. év április 1.-el olyan rendszabályokat léptettek életbe, amelyek szerint:

1. Allandó legeltetésre csak fertőzéstől mentes 1 éven felüli üszök terelhetők össze. A mentességet vérvizsgálattal állapítják meg.

2. Tenyésztésre használt bikákat (magánosokét is) évenként kétszer vérvizsgálatnak vetik alá és a fertőzöttnek mutatózó bikákat csak fertőzött állományból származó tehenek párosítására szabad használni. Esetleg heréjű bikát a tenyésztésből herélés útján ki kell zárni. Ugyanez áll a megbetegedett ivarszervű tehenekre, különösen ha a betegséget hüvelykifolyás súlyosítja.

3. Tenyészállatvásárra és kiállításra csak előzetes vérvizsgálattal, betegségtől mentesnek talált állat vihető. Az a törekvés, hogy az előzetes vérvizsgálatot általánosítsák és minden, tenyésztésre szánt szarvasmarhára kiterjesszék.

4. Élő csirákat tartalmazó anyaggal oltani csak különleges engedéllyel szabad, de az így kezelt tenyésztetből az oltástól számított 1 évig, tenyészállat eladása tilos.

5. A betegséget okozó csirák elhurcolásának megakadályozása érdekében tilos a fertőzött helyek személyzetének idegen istállóba való belépése. Fejő egyének idegen istállóban még ellésnél sem segédkezhetnek még akkor sem, ha saját állományuk a betegségtől mentes. (Talán éppen ezért!)

6. A járványos elvetélés kóreseteit csak állatorvosok gyógyíthatják.

A gyakorlat fogja igazolni, ez a némely tekintetben túl szigorú rendelkezés beválik-e s ha nem, miképpen kell módosítani.

Nálunk, az 1933. év október 17-én ki-

adott 217.259 számú földművelés- és birtokügyi miniszteri rendelet az állami állatorvosoknak hivatali köteletségévé teszi a járványos elvetélés leküzdését annak ellenére, hogy a bántalom nem soroztatott a hivatalból jelentendő betegségek közé. A megállapítással járó utazási költségek az államot terhelik.

Ezt a rendeletet más alkalommal fogom részletesen ismertetni, most még csak arra hívom fel gazdatestvéreim figyelmét, hogy netalán felmerülő elvetélések okának kiderítésénél mindenre kiterjedő figyelemmel járjanak el, nehogy állományuk a Bang-féle baktériummal befertőződjék. Nagyobb tehenészetekben ajánlatos külön istállót tartani az ellő teheneknek, melyben azok az elléstől számított 4 hétig tartassanak, utána pedig úgy a tehen, mint az ellető istálló alaposan fertőtleníttessék. Természetesen ehhez külön gondozó is szükséges, aki csak az elletőben levő teheneket gondozza és mással nem foglalkozik, amíg csak az utolsó tehen is le nem ellett.

A lucernaliszt fontossága és helyes alkalmazása.

BCU Cluj / Irta: Telegdy László. Library Cluj

Gazdáink mind többen és többen szerzik be az univerzális darálót, amely találmány határozottan korszakalkotó jelentőségűvé vált ma már a mezőgazdasági haladás történetében. Kisgazdáink is felismerték az univerzális daráló nagy előnyeit és egyénenként, vagy társulva vásárolják is azt. Köztudomású, hogy ez új gazdasági gépünk legfontosabb készítménye, a lucernaszéna megdarálásából előálló, lucernaliszt.

Azt hiszem nem lesz felesleges, ha néhány szóban megvilágítom a lucernaszéna megőrlésnek előnyeit és az őrlés útján előálló lucernaliszt takarmányozásának helyes alkalmazását. A lucernaszéna takarmányozásánál sok ízék marad vissza, az állat a szárrészeket nem eszi meg, azt felhasználatlanul dobjuk ki a trágyával. Sertéseinknél ezt, a nagy fehérjetartalmu, takarmányunkat csak zölden használhattuk fel eddig, szárított alakjában nem. Megőrlve a lucernaszéna minden veszteség nélkül feltakarmányozható, a lovak kivételével, minden fajta gazdasági állatunkkal. Az őrlés következtében a lucernaszéna emészthető fehérjetartalma megmarad, de keményítőértéke erős mértékben emelkedik. Vegyük tudomásul, hogy a lucernaliszt tápértéke megegyezik az átlagos minőségű korpáéval és azt részben bizást pótolhatja is. Tuluagy mennyiségben a lucernaliszt terimés volta miatt nem

etethető. Lássuk most már, hogy a különböző fajtáju, nemű, koru és haszoncélu állatainkkal milyen mennyiségben etessük a lucernalisztet, Weiser István dr. budapesti egyetemi tanár előírásait vévén alapul.

Mangalicasertést már szopós korában szoktadjuk a lucernaliszthez, oly módon, hogy abrakjába annyit keverünk, hogy kezdetben fejenként és naponként 1 dekát fogyasszon, amely mennyiség az elválasztásig 2 dekára emelkedik. A

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzélék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyék ingyen.

malac további növekedése folyamán fokozatosan 30 százalékgig keverhetünk lucernalisztet abrakjába. A maximális napi fejadag *süldő* részére 0.5 kg. Kocáknak, a vemhesség első, második hónapjában szintén 0.5 kg.-ot adhatunk naponként, a harmadik hónapban 0.25 kg.-ra csökkentvén az adagot, de a fias kocánál ismét 0.5 kg.-ra emelhetjük azt. Üres 140—150 kg.-os koca 1 kg. lucernaliszten és 0.5 kg. tengeridarán tartva, jó kondícióban marad. 0.5 kg.-nyi napi fejadag a maximális adagja a *süldők*annak és kocának is. *Hizós*ertésénél a maximális fejadag 40 deka, de ez is csak a hizálás első 2—2½ hónapjában. *Huss*ertés sonkasüldő takarmányában a lucernaliszt a napi adag 10 százalékgát teheti ki, de 25 dekát ne haladja meg.

Fejőstehenek takarmányozásánál 3 kg. lucernalisztet adhatunk páciban fejenként és naponként, a korpát helyettesítve. Tejabrakként a következő két keverék szolgáljon például I. 25% napraforgópogácsa, 45% kukorica, 10% szőlőmag, 20% kölesdara, 20% lucernaliszt. E keverékből 1 liter tejjel 35 deka elegendő. Szóval, amely tehát 10 liter tejet ad, annak fenti keverékből 3½ kg. adandó naponként.

II. 40% lucernaliszt, 40% szőlőmag, 20% napraforgópogácsa, amely keverékből 40 deka elegendő egy liter tejjel. Szopós borjú abrakjában 20% szőlőmagig, növekedésközében 30% szőlőmagig emelkedhetik a lucernaliszt mennyisége. Rideg- és hizómarha takarmányában is eredményesen használhatjuk a lucernalisztet. Csövestengeridarával keverve kiválóan jut érvényre a lucernaliszt fehérjetartalma. Általában, amint láthatjuk, a lucernaliszt felhasználásával használatunk tartását sokkal gazdaságosabbá tehetjük és ez olyan haladás, aminek fontossága kellően fel sem hecsülhet.

A kolumbácsi legyek az utóbbi években országrészünk e veszélytől mentes vidékeit is elrepték. Miután május végén és június elején sokott a legyek rajzása kezdődni, már most felhívjuk a gazdák figyelmét először arra, hogy amint a kolumbácsi légyrajok megjelenését észreveszik, azonnal jelentsék a hatóságoknak, másodszer pedig arra, hogyan lehet védekezni ellenük. Először is lehetőleg nappal ne küldjük legelőre állatainkat csak a nap lenyugta után, amikor a legyek is leszállnak. A istálló környékén füstöljünk. Az állatok szőrtől fedetlen testrészeit kenjük be pakusa olajjal. Befogott állatokkal ha huzamosabb időre megállunk egy vederbe helyezett füstölőanyaggal füstöljünk az állat körül. A kolumbácsi légy csipés az emberre is veszélyes; óvakodjunk tehát csipéseitől.

Cseresznyeszárát

szárítva, valamint

anyarozsot

(varjú körmöl) vesz

Füredi Béla

Mehadia (Banat)

Ajánlatokat kér ár és mennyiség megjelöléssel

Cseresznyeszár gyűjtése:

Lehetőleg a cseresznye leszedésével egy munkamenetben történjék, főleg ott, ahol nagymennyiségű cseresznye lesz pálinkafőzés céljára használva.

A szárat meleg helyen, (fedett kapualj, tüzhely közelében, aszalókban, vagy téglagyári szárító kemencékben) lehet megszáritani.

Gyorsan és jól szárított áru szép zöld színű, s ez a legértékesebb. A barnaszínű áru sem értéktelen azonban.

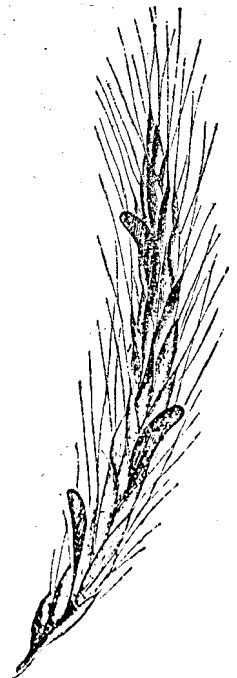
Ügyelni kell, hogy szeméttmentes árut nyerjünk. Cseresznyemagvak, levelek, szalma, valamint pormentes legyen.

Meggyszárakat, valamint vadcsesznyet (madárcsesznye) szárát is így lehet szárítani.

Anyarozs gyűjtése:

A cséplés előtt a begyűjtött rozskévék kalászairól egyenként is leszedhető. Könnyű munka, gyermekekkel is kiválogatható.

Malmok tisztító berendezése által nyert szemét is bőven tartalmazza. Ahol őrlés előtt a rozst mosni szokás, ott az edény aljáról is szedhető. A töredezett áru sem teljesen értéktelen, tehát azt sem kell eldobni. Érdemes gyűjteni, mert állandó keresletnek örvend.

Védekezés az almamoly ellen.

Irta: **Korponay Kornél.**

A fagyoszentek szerencsére elmúltak. A rendkívül korai kitavasodás s az eddig tapasztalt időjárási szabályok ellenére, magukon a kritikus napokon, úgy, mint egész május elején rendkívül meleg idő volt. Fagyoktól nem kell most már féltanünk a közben szépen kötött gyümölcsstermésünket, melyet most már csak a jég és vihar, továbbá gombaellenségek támadhatnak, illetve semmisíthetnek meg.

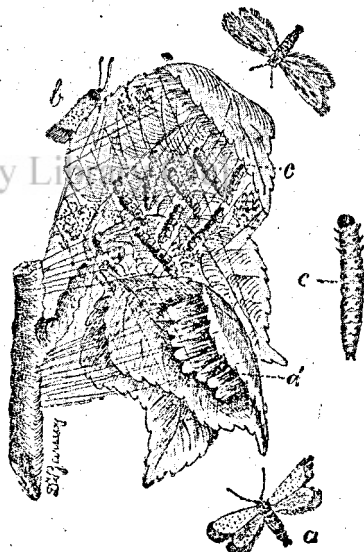
Almamoly : a) kifejlődött lepke b) nőstény ; c) a hernyó útja a gyümölcsbe ; d) a hernyó.

A gyümölcsöt megtámadó rovarok közül az almamoly (*Carpocapsa pomonilla*) az, amely a legnagyobb kárt teheti almatermésünkben azzal, hogy petéjét az almára, vagy annak közelébe rakja, a kikelő kis hernyó bevágja magát a kis gyümölcsbe s a magházat tönkretéve a gyümölcsöt értéktelenné teszi, vagy pedig az a rágás következtében lehull.

Az almamoly egy apró, alig egy cm. hosszú barna éjjeli lepke, két szárnya végén világosabb foltokkal. Ha ül, szárnyait sátorosan teszi össze. Éjjel rajzik, rendkívül gyorsan cikázik a levegőben s aki alaposan nem ismeri, aligha fogja nappal valamely levél alján, vagy vékony ágacsán

megtalálni, mert az a legkisebb megmozgatásra nappal is azonnal tovaszáll.

Lepke alakjában nem, vagy csak igen hiányosan lehet az almamolyt irtani. Kis gyümölcsökben hernyóenyvvel bekenet papirlapoknak az ágak között való felfüggesztésével, de ez inkább csak kísérlet, mint lényeges védekezés. Kísérleteztek erős fényű acetylen, vagy villamoslámpák alá szerelt fogóedényekkel is, de az almamoly ellentétben a legtöbb éjjellepkével a fényre nem reagál. Télen és tavasszal a gyümölcskamrák, pincék, csomagolóládák, gyümölcsöspolcok gondos fertőtlenítésével, átvizsgálásával védekez-

Pókhálós almamoly : a) és b) lepke ; c) a hernyók a fészekben ; d) bábok. A felső sarokban pókhálós szilvamoly.

hetünk. Bár az almamoly, mely hernyó alakjában telet, néha hihetetlen helyekre buvik. Így én pár év előtt az íróasztalom fiókjában találtam egy teletésre berágott husszinü hernyót.

A most még elvégezhető védekezések: A permetezés, fogókötelek felrakása s a férgesen lehulló gyümölcs összeszedése és megsemmisítése.

Az almamoly elleni első permetezés ideje már elmúlt, mert azt a virágok lehullása után közvetlenül, mikor a kis alma még felfelé áll s a kis kehely még he nem csukódik kell végezni s két hét múlva, mikor a gyümölcs sulyánál fogva lekonyul, megismételni. A permetlé összetétele: 100 liter víz, 1—1½ kg. oltottmész, valamely

árzénos méregből a csomagokon feltüntetett mennyiség. Komoly cikkben egyik gyártmányt sem lehet ajánlani, mert azok jóságát a gyakorlat mutatja meg. Ezen permetléből 100 literenként még egy kg. rézgálicot is teszünk s így egyesítjük az almamoly és a gombabetegségek elleni védekezést.

Természetes, hogy ezen permetezéssel az almamolyt kiirtani nem, csak annak kártételét csökkenteni tudjuk, mert a leggondosabb permetezés esetén is lesznek olyan gyümölcsök, melyek részben, vagy egészben permetezetlenül maradnak. A permetezés célja az lévén, hogy a kis almamoly hernyó, amikor berágja magát az almába, egyék a méregből és így pusztuljon el. A permetezés utáni eső szintén csökkenti lemosás által az árzénos mérgek rovarölő hatását.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a lehullott gyümölcsöt, ha lehet naponként, de legalább minden 4—5 napban szedjük össze és égetés vagy alapos elföldelés útján semmisítsük meg. Így a benne lévő almamoly hernyók is elpusztulnak. A már jobban kifejtett, hullott almát lehet főzve sertésekkel feletetni, vagy ha már meglehetősen cukortartalma van, szeszfőzésre bedarálni.

Tapasztalatom szerint a legcélravezetőbb s a munkán kívül költségbe alig kerülő, tehát mindenki által könnyen keresztülvihető védekezés a fogóköteleknek a fák törzsére való alkalmazása.

Hogy ezen védekezés célravezető legyen, foglalkoznunk kell előbb az almamoly életmódjával. Az almamoly hernyója mihelyt az alma belsejében a kellő nagyságra nő, vagy leesik az almával együtt a földre, vagy egy saját készítményű fonalon leereszkedik s azután visszamászik a fa törzsére, hol lapos ágyat rágva magának bebábozódik, majd lepkévé válik, melyek 200—240 petét rakva legalább ugyanannyi almát tesznek tönkre. A bebábozódási helyet kereső hernyó elsősorban a fán lévő feltáskásodott kéregdarabok alatt talál magának helyet, minek folytán szükséges, hogy a fa törzse gondosan le legyen tisztítva. A kereskedelemben direkte almamolyfogás céljára árulnak különféle gyártmányú hullámpapírokat, de ezek költségesek, azok kitisztítása fáradságos s tapasztalatom szerint az egyszerű szalmakötéllel ugyanazt az eredményt érjük el. A szakkönyvek szerint július elején az én tapasztalatom szerint már június közepén kell ezen köteleket a törzs gondos letisztítása után a törzs magassága szerint 1—1.2 magasságban körülkötni. A kötelet buza- vagy rozsszalmából csavarjuk oly vastagságban, ahogy a lőtisztításhoz használt csutakot készítjük. Egyszer vagy kétszer a fa törzse köré fonjuk s vagy a két vég összecsavarása vagy azoknak a kötélen való dugása útján megerősítjük. A bebábozódás végett a törzsen felfelé haladó hernyó a sima kérgen alkalmas helyet nem találva a kötélen buvik s a fa kérgéből és a szalmából fészket rág magának s itt akarja bevárni lepkévé való alakulását. Ezért sokszor,

mikor a szalmakötelet levesszük, ha sok hernyó van alatta, a kötélen oda van rögzítve a fához s erősebben kell azt huznunk, hogy a törzstől elválják.

A bebábozódott hernyó 14—20 napot marad s azután lepke lesz belőle. Ezért okvetlen szükséges, hogy ezen köteleket 14 naponként megvizsgáljuk s úgy a kötélen, mint a fa törzsén levő hússzínű hernyókat és sötétbarna bábokat gondosan megöljük, mert ha ezen 14 naponkénti vizsgálatot csak pár nappal elmulasztjuk, még előmozdítjuk az almamoly szaporodását. Legjobb ezen köteleket elégetni, mert azok belsejében is maradhat a leggondosabb vizsgálat ellenére is hernyó. Ezen kötélcserét 14 naponként folytatjuk szeptember közepéig, mikor is abba gyülemlik a fán kitelelni akaró hernyók nagy része s azokat az ősz folyamán bármikor elhuzsúthatjuk.

Ezen védekezési módok gondos betartása mellett az almamolyt ugyan nem tudjuk kiirtani, azonban annak kártételét tetemesen csökkenthetjük, miáltal elérjük, hogy almatermésünknek alig 5—10 százaléka lesz férges.

Szakkönyvekben a hernyófogókötelek felrakását július közepe előttre írják elő, azonban a múlt évben Csiha Ernő földbirtokosnál végzett kísérleteink szerint a június közepén egy Parker Pepinre felrakott szalmakötésben már június 30.-án 17 drb., július 14.-én 38 drb. és augusztus 1.-én 79 drb. hernyót, illetve bábót találtunk. Ez is igazolja számszerűleg, hogy mennyi almát lehet ily módon megmenteni.

Alma poralakban.

A Better Fruit egyik közleménye szerint újabban az almát poralakban is forgalomba hozzák. Az almapor az északamerikai gyógyszerészeti társaság véleménye szerint igen jó gyógyszer, különösen a gyermekek nyári gyomorbetegségeinél. A kémiai vizsgálat szerint a friss alma alkotórészei az almaporban is bent vannak.

Ha a rendes tehéntejhez almaporot keverünk, úgy ez a tej dr. Manville megállapítása szerint az anyatejjel egyenértékű. Az almapor gyorsítja az emésztési folyamatot és jelentékenyen nagyobb segítséget nyújt a szervezet betegségek ellen való megvédésénél, mint a narancs, banán vagy más gyümölcsök.

Dr. Manville véleménye szerint a 2 éves korig terjedő magas esecsemőhalálozási százaléka a meleg hónapok alatt a gyomorsav hiánynak, a téli hónapokban a légzőszervek infekciójának tulajdonítható. Az almapor használata mindkét esetben igen jónak bizonyult.

Juniusi gyümölcsvédelmi munkálatok.

Ha ép, hibátlan gyümölcsöt akarunk előállítani, akkor azt éppen olyan védelemben kell részesítenünk, mint a szőlőt. Azt tudvalevőleg 3-szor, 5-ször permetezzük, a szükségnek megfelelően. A gyümölcsfáknak jóval több ellensége van, mint a szőlőnek, mégsem kell aránylag többször permeteznünk. Lássuk, hogy az egyes kártevők fellépése esetén mivel permetezzünk júniusban.

Ha rágó kártevőink vannak, pld. hernyók, bogarak, akár a komlót, akár a gyümölcsöt pusztítják, minden esetben arzéntartalmu Darsinnal permetezzünk, 25—30 dekát számítva 100 liter vízre. Az arzén erős gyomorméreg. Vigyázzunk, 30 dekánál ne tegyünk több Darsint 100 l. vízbe, mert akkor perzsel!

Ha gomba kártevőink vannak, amilyenek a ragya, rozsdá, polistigma rubom, amelyek a lombot és gyümölcsöt egyaránt megtámadják, 1 százalékos bordói lével vagy nyári hígítasu mézskénlével permetezzünk. A permetezésnél mindig vigyázzunk a perzselések elkerülésére. A bordói lére érzékenyek: az alma, kajszin-, őszibarack és mandulafajták, ezért ezeket inkább mézskénlével permetezzük, viszont a mézskénlére érzékeny

körtét csak bordói lével permetezzük. Az olyan fák, amelyeket a lisztharmat megtámad, $1/2\%$ -os mézskénlével, vagy $1/2\%$ -os Amonillal permetezendők. Az Amoniloldat a bordói lével összekeverhető, ugyszintén a Darsinoldat is.

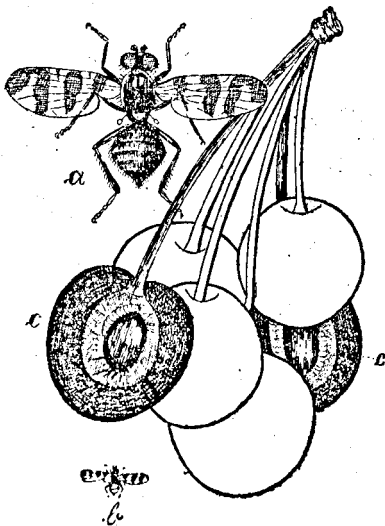
Ha szívókártevők lépnek fel gyümölcsösünkben, amilyenek a levéltetvek, az esetben nikotintartalmu Toxilinnel permetezzünk $1/2\%$ -os hígításban.

A nyári permetezés mindenkor ködszerűen végzendő. A fa kereken és a lomb között, a levelek alólról és felülről is jól megpermetezendők. A permetezés 2—3 hetenként megismétlendő egészen a gyümölcs zsendüléséig. Az így mintegy védő burookban tartott gyümölcs egészségesen megőrizhető szedésig és jobban értékesíthető, mint a férges.

Permetezés nélkül 5—10 százalék ép, permetezéssel 5—10 százalék férges, hibás gyümölcsünk lesz. A megvédett 90—95 százalék ép gyümölcs 3—4-szeresen magasabb áron értékesíthető, mint a hibás.

A permetezés mellett rendszeresen szedjük az esetlegelhullott férges gyümölcsöket és azokat mindjárt semmisítsük is meg.

A cseresznyelégység látható az alanti ábrán, amely megjelenik, amint a cseresznye pirosodni kezd és a megtermékenyített nőtény a cseresznye oldalára egy-egy petét rak. A kikelő csontfehér, barna fejű álca befurakodik a gyümölcsbe és annak husából táplál-

kozik. A gyümölcs érésekor a férges lehull, vagy belőle kibújik az álca még az ágon és földre veti magát, ott bebábozódik, hogy jövőre újabb nemzedéket biztosítva nagyobb károkat okozzon. Védekezés cseresznye szüret után mélyen ássuk fel a talajt, azután tapossuk meg, hogy a legyek ne kelhessenek

ki, mert már júliusban megjelenik a második generáció, amely cseresznye hujján a madársóska és ükörke lone bogyóiba rakja tojásait. A második ivadék telet át tulajdonképpen. Ne tűrjük ezért gyümölcsösünk közelében a madársóskát és ükörke loncot. A légy nagy kártételét tapasztalatból mindenki ismeri és az ábrán is látható. (a) a kifejldött légy nagyítva, b) ugyanez természetes nagyságban, c) a cseresznyében élő kukac.)

Hivatalos jelentés a gyümölcstermés kiállításokról. A Földművelésügyi Minisztérium növényvédelmi osztálya közli az alábbiakat: A kajszinbarack 80 százalékban tönkrement, a cseresznye 70 százalékban pusztult el. Egyes szilvafajták bő termést ígérnek, mások viszont teljesen megsemmisültek. Az alma kötés alatt van, a virágokat azonban különböző betegségek támadták meg. A földieperben bő a termés, a meggy gyengének ígérkezik.

Darázs-esapdaüvegek. Az üvegesapdákat már most kell kifüggeszteni. Folyadéknak legalkalmasabb cukrozott sör, friss gyümölcslé is jó, mert ezt, ha erjed, a darázsak úgy kedvelik, hogy az üveget naponta ki kell üríteni.

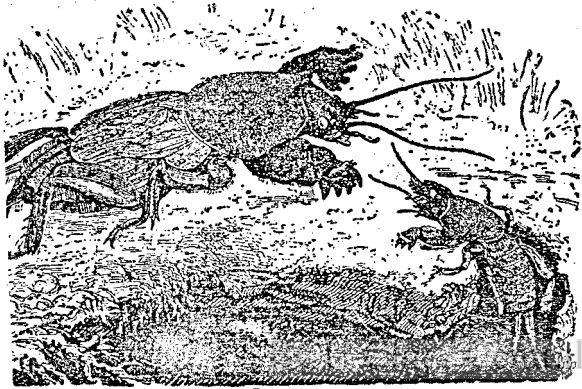
Földibolha-esapda. Egy kis deszkát hernyóennyvel bekenünk és azt kb. 10 cm. magasságban, esetleg taligára erősítve az ágyak fölött elhuzzuk. A felugró rovarok a deszkához tapadnak.

Hogyan védekezzünk a lótetű ellen.

A lótetű általánosan ismert kártevője úgy a gazdának, mint a kertésznek. Kártétele nem csökkent azáltal, hogy az újabb vizsgálatok alapján megállapítást nyert, miszerint földi gilisztával is táplálkozik.

A lótetű fejlődése kétéves. Ez idő alatt kétszer vedlik meg, az utolsó vedlése június elejére esik. Ekkor már teljesen kifejlődött, s míg eddig csak éjjelenként s rövid időre jött felszínre, teljes kifejlődése után hosz-

A lótetű.

szabban tartózkodik fent, sőt még kisebb-nagyobb távolságra el is repül. Ilyenkor történik a párzás, majd a megtermékenyített nőstény június vége felé 10—20 cm. mélységben tyuktojás nagyságu fészket épít s ebbe 200—300 petéjét letolja. Az ezekből kikelő, hangyákhoz hasonító apró lótetvek eleinte együtt maradnak a fészkekben s az ekörül található gyökerekkel és trágáival táplálkoznak. Később szétszóródnak s mindegyik önállósítja magát.

Tél idején a föld mélyébe, de különösen a trágás helyekre húzódnak, mert a meleget szeretik. A lótetű fentebb vázolt életmódjából következik, hogy egyidőben mindenféle fejlődési alakját lehet találni, tehát öreg és fiatal.

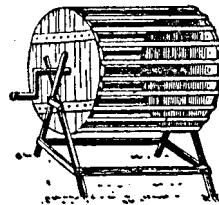
A lótetű földalatti életmódja nagyon megnehezíti az irtását. Összefogásukat párosodás idején, tehát júniusban lehet csinálni éspedig oly módon, hogy a peremükig virágcserepeket sülyesztenek a földbe, hogy azokba az éjjel szaladgáló tetvek beleessenek. Ezzel az eljárással csak egy részüket tudjuk elpusztítani. Később, június végétől kezdve a fészkekben irtjuk az anyát, ivadékaival együtt. Ujjunkkal addig követjük

a járatot, amíg az lefelé nem fordul, ott van ugyanis a fészek bejárója és a fészek, melyet kiásunk vagy kikapálunk. A kiöntést vízzel vagy petrolummal és a szénkénegezést is meg lehet kísérelni, ezek az eljárások azonban hosszadalmasak és költségesek lesznek.

Tudván azt, hogy a lótetű télire a trágás helyekre húzódik, töltsünk meg ősszel egy 30—40 cm. mély, ekével is vonható árkot, lehetőleg lótrágáival. Kora tavasszal az árok kibontásánál elpusztíthatjuk a megdermedt lótetveket. Gyors segítségül alkalmazhatjuk az elűzését is. Négyzetméterenként négy 50 cm. mély, bottal furt lyukba 40 gr. petrolumot öntünk s majd betömjük őket. Ugyeljünk arra, hogy a lyuk a növénytől legalább 15 cm.-re essék, nehogy a petrolum ártson a gyökérzetnek.

Ujabbán mérgezett csalétekkel is irtják a lótetűt. Ilyenkor azonban távol kell tartani a baromfiakat a kérdéses területtől. Házilag oly módon készíthetünk mérgezett csalétket, hogy 1 kg. korpát megnedvesítve, 200 grm. arzénes szerrel (darzin, arzola) jól összekeverünk s ezt a fertőzött területre ritkásan elszórjuk.

A burgonya-csira gyors eltávolítása.

Ha a burgonyát pincében, vagy veremben hosszabb ideig tartjuk, könnyen csirázik. Használat előtt a csirát mindég el kell távolítani a burgonyától, mert mérges anyagokat tartalmaz. A majorság

kisebb mennyiség elfogyasztása után is elpusztul és a sertésekre is mérgező hatást gyakorol. A német gazdák házilag könnyen elkészíthető és forgatható dobszerkezetet készítenek, amit a mellékelt ábra szemléltet. A dobba helyezett burgonyáról forgatással leletörhetjük a csirákat.

Eladó: Oradeától 30 km-re, Diosegen állomáshoz közel, 20 kis hold tanyabirtok, mely áll 14 hold szántó, 3 hold kaszáló, 1 hold akácós erdő. 1 hold szőlő, 1 hold udvarból, fekvése dombos, a kaszálón patak foly keresztül, van rajta teljesen modern úri lakás és melléképületek, akár lakásnak, vagy fürdőhelynek is alkalmas fekvése és levegője van. Közvetlenül elfogadunk. Cím: Bodnár Sándor Diosig, jud. Bihor.

SZŐLÉSZET BORÁSZAT

A szőlő válogatása.

Irtta: **Bartha Gyula.**

Válogatásnak a szőlő azon munkáját nevezzük, mikor a szőlőtő zöld hajtásaiból azokat, amelyekre szükségünk nincsen, vagy egészen eltávolítjuk, vagy bizonyos magasságban visszacsönkazzuk, hogy ezáltal a szükséges termő- és maghajtások növekedését elősegítsük.

A válogatás időpontja akkor érkezett el, mikor az utolsó fürt felett a negyedik levél természetes nagyságának felét elérte. Ha annyira fejlődött a hajtás, a munkát azonnal meg kell kezdeni, mert a korán végzett válogatás úgy a fürtök, mint a magfák beérését kedvezően befolyásolja.

A válogatás módja elsőéves új ültetésű szőlőnél: A két világos szemre visszavágott oltvány néha csak egy-két hajtást, de gyakran többet is hajt, az ilyen fiatal szőlőtőnél csak két hajtást hagyunk meg s a többit éles késsel vagy ollóval tőből kivágjuk, arra vigyázunk, hogy ikerhajtást (mikor a főrügy mellékrügye is kihajt) ne hagyjunk, mert a két egymáshoz simuló hajtás éretlen marad, tehát lehetőleg távol legyenek egymástól.

Másodéves szőlőnél, melyen tavasszal egy ugar és egy biztosító csapot hagytunk, melyeknek főrügyeiből három hajtást várunk, melyek ha kihajtottak, mindháromat meghagyjuk, míg a mellékrügyekből előtörő hajtásokat eltávolítjuk, ha azonban ezen három főrügyből valamelyik nem hajtott volna ki, akkor azt egy mellék vagy rejtett rügyből előtörő hajtással pótoljuk.

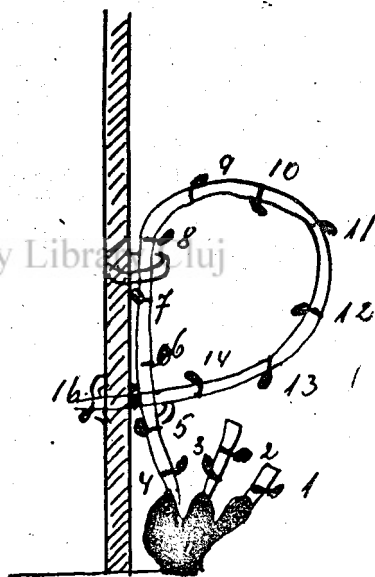
Harmadéves szőlőnél, hol tavasszal egy 4–5 rügyes termőcsapot, egy két rügyes ugar és egy egyrügyes biztosító csapot hagytunk, annak válogatását a következőképen végezzük:

Mivel nekünk a negyedik évre 4 tényleges és 2 tartalék magfára van szükségünk, tehát lehetőleg a főrügyekből jövő hajtásokat hagyjuk meg s csak szükségből hagyunk mellék-hajtásokat. Ha a szükséges magfát kiválasztottuk, a többit tőből eltávolítjuk.

Negyedéves szőlőnél, hol már egy fél szál vesszőt (karikát) hagytunk, a következőképen végezzük:

A „Gazda“ márciusi számában irt metszési módra emlékezve, igyekeznünk kell, hogy

a tőkét a gyors felmagasodástól megóvjuk, most tehát, mikor a szőlőtő zöld lomb borítja, még sokkal nagyobb figyelemre van szükség, mint a tavaszi metszéskor, azt lehet mondani, hogy ezen munkákat akkor végezzük lelkiismeretesen és szakszerűen, ha metszéskor a jövő válogatásra, válogatáskor a jövő metszésre gondolunk. Tehát az 1–16-ig megszámozott

rügyek hajtásaiból az 1, 2, 3, 4, 5, 6 számúakat magfának hagyjuk, míg a 7–16-ig levőket a fürt felett negyedik levélnél visszacsönkazzuk

Teljesen rossz szokás a „váll“-ból való magfa (8–9 számú) meghagyása, mely által egyetlen év alatt 30–35 cm. magasságra ugrasszuk a fiatal szőlőt. Hogy a márciusi számban a karikás művelés hátrányai közt említett, a rosszul érő magfák érését mégis valamennyire elősegítsük, ne gyűjtsük csomóba s ne kössük a karóhoz, mint egy seprűnyélre a meghagyott magfákat, hanem osszuk el azokat állásuk szerint, lehetőleg a napos oldalon a karó és a karika mellett s majd csak ha a karika magasságát meghaladta, akkor kössük a karóhoz, de akkor se szorítsuk soha a karóhoz, hanem lazán, egymástól elosztva kusszanak tovább a karó oldalain.

Az ötödéves, tehát a termőszőlő válogatásánál ugyanaz az eljárás, mint a negyed-

évesnél, kivéve, hogy itt már két szál vesszővel (egész karikával) van dogunk, szem előtt tartva a márciusi számban leírt *váltórendszert*, t. i., hogy az egy csapról hagyott két karika közül az alsóbb karika legalsó hajtásából hagyjuk a következő évi biztosító csapot képző szál vesszőt, az ugaresap két hajtásából a következő évi két karikát és a biztosító csap egy hajtásából a következő évi ugaresapot képző magfákat. Természetesen mindig szem előtt tartva, hogy az esetleg ki nem hajtott főrügyek helyé a rejtett rügyek hajtásaiból pótoljuk.

Mivel június hónapban a szőlő második kötözésére is sor kerül, igen fontos megemlíteni azt, hogy úgy a visszacsonkázott termőfák, valamint a magfák hónaljajtásait sohase törjük ki, hanem vágjuk el az első levele felett, mert a kitört hónalj mellett levő főrügy a következő évben 50 százalékban vak marad, míg az egy levélre visszavágott hónalj a főrügyet védi s az egy levél pedig a növény légszisztervét szaporítja.

Ne kacssozzuk a szőlőinket, mert az amellett, hogy csak időpazarlás, még felette káros is, mert hosszú tapasztalat bizonyítja, hogy a lekacsoszott szőlővessző bogja (diafragmája) éretlen marad, már pedig éppen a diafragma teljes beérése esetén várhatunk a következő évben jó termést, mert a rügyből előtörő kis hajtás termésének mennyiségét, nagyságát a diafragmában a múlt évben elraktározott tartalék tápanyag mennyisége szabja meg. Szóval a kacsnak légyökérszerű hivatása van s ennek eltávolítása természetellenes. A karika leacsonkázott termőfáit ne igyekezzünk esomóba gyűjtve a karóhoz kötni, hagyjuk azokat szabadon, csak az olyan elhajló ágakat akasszuk a karóhoz vagy magához a karikához, melyek messze elhajolva más munkáknál (kapálás, perm.) akadályoznának.

Június hónapban úgy a második permetezést, mint a második kapálást meg kell kezdeni, tehát arról is írunk röviden.

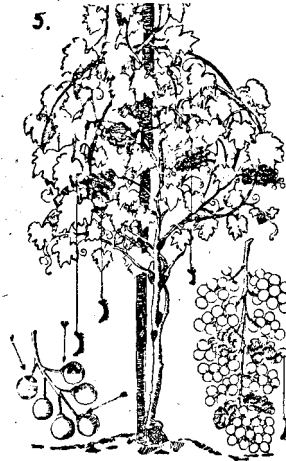
A második permetezést egyszázalékos teljesen közömbösített oldattal végezzük, vigyázva most már arra is, hogy a permet a fürtöt is érje.

Ezen munkák végzésénél sohase tartson vissza az, hogy a szőlő még virágzik vagy még nem virágzott el, mert semmiféle munkával nem akadályozzuk s nem befolyásolhatjuk károsan a szőlő virágzását.

Második kapálást végezzük lehetőleg mélyen, vigyázva, hogy a szőlőtő cseres részeit amennyire csak lehet, földdel felhuzzuk, hogy ezáltal a szőlőmoly második nemzedékének, a „savanyító féreg“ kikelését megakadályozzuk, másfelől a hév-hónapokban a szőlőtőt a nap káros hőségétől megóvjuk,

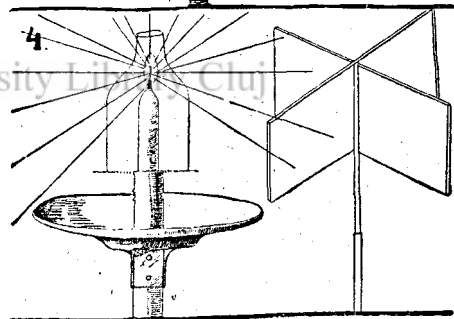
Védekezzünk a szőlőmoly ellen.

A „Gazda“ a múlt év júliusi számában fölhivtuk a gazdatársak figyelmét a szőlőmolykártételére és ismertettük az ellene való

A szőlőmoly kártétele a szőlőtőkén és fürtökön.

védekezést. — Permetezzünk Arzenes (Darzin) vagy nikotinos (Toxilin) méreggel. Pusztítsuk el lehetőleg a szőlőmoly tavaszi hernyónemzedékét. Mivel a molypille éjjel repül,

Éjjeli lámpa a szőlőmoly pilléinek összefogására.

lámpát is szoktak kitenni a szőlőbe, amely alá helyezett petroleum tányérba nagy tömegben hullanak el a pillék.

Kétezer ókirályságbeli szőlőbirtokos feltárta panaszait.

Az Ókirályság hét megyéjének bortermelői, mintegy 2000 szőlőbirtokos részvétele mellett kongresszust tartottak. A gyűlés megállapította, hogy érdekeik védelmét illetőleg, bizonyos haladást tapasztalnak ugyan, hiszen a kormány új szőlők telepítését betiltotta és a gyenge minőségű bor másirányu felhasználását illetőleg is intézkedett, de még mindig annyi kivételt tesznek, hogy a szőlőbirtokosok elégedetlenek. Mindenekelőtt a bortörvény szigorú végrehajtását követelte a kongresszus, továbbá jobb borszesz árakat kívánt és azt, hogy az elvben megállapított 600 vagonos kvótát teljesen kihasználhassák.

Az új mezőgazdasági törvényben biztosított adókedvezmények.

Ismerletli: **Dr. Asztalos Sándor.**

A mezőgazdasági törvény II. címének XII. részében különböző kedvezményeket biztosít az ott felsorolt mezőgazdáknak. Ezek közül gazdatestvéreink legnagyobb részét csak a 127—129. szakaszokban felsoroltak érdeklik. E szakaszok rendelkezéseit az alábbiakban adjuk:

127. Az elemi földadóból 50 százalékos kedvezményben részesülnek 1937 április 1-től 1947 április 1-ig ugyanazon tulajdonos $\frac{1}{2}$ hektárnál nagyobb olyan területei, amelyeken gyapotot, rizst, csillagfürtöt, köményt, ricinust, komlót, cikóriát, makot ánizst, bagolyborsót termel.

Ugyanilyen kedvezményben részesülnek a vetőmag céljából termelt veteményekkel, valamint a virágokkal vagy a jelen törvény végrehajtási utasításában megállapítandó orvosi vagy festéknövényekkel elfoglalt területek.

128. Az elemi földadóból 30 százalékos kedvezményben részesülnek 1937 április 1-től 1947 április 1-ig ugyanazon tulajdonos $\frac{1}{2}$ hektárnál nagyobb azon területei, amelyekben lucernát, lóherét, baltacimot, szarvaskerepet, zabosbükkönyt, lencsét, babot, takarmányrépát, kenderet vagy lenet termel.

129. Az elemi földadóból 10 százalékos kedvezményben részesülnek:

a) az 1921. évi földreformtörvények útján juttatott földek, amelyek eredeti kiterjedésükben az örökösök egyikének tulajdonában vannak;

b) a községi vagy közös legelők, amelyeken teljes egészükben végrehajtottak a jelen törvény értelmében összeállított üzemtervek.

c) a jelen törvény 9. szakasz intézkedései szerint tagosított mezőgazdasági birtokok.

Az általános jogelvek szerint adókedvezményt csak azok élvezhetnek, akik kedvezmény alkalmazását kérték még abban az esetben is, ha ezen kedvezményre minden tekintetben jogosultak. Külön kérés nélkül tehát a kedvezményt senki sem élvezheti.

A fenti kedvezményekre jogosított gazdatestvéreink részére az alábbi kéresemintát adjuk. Felhívjuk mindenki figyelmét arra, hogy a kérvényt mielőbb nyújtsa be a birtoka szerint illetékes pénzügyigazgatósághoz. A kérvény két példányban készítendő. Ezek közül az egyik, melyet a tulajdonos sa-

ját kezüleg ir alá és 8 lej okmány- és 1 lej repülőbélyeggel lát el, a Pénzügyigazgatóságnál marad, a másikkra pedig az iktatóhivatal ráírja az iktatási számot. Ez utóbbit mindenki őrizze meg, mert könnyen megtörténhetik, hogy egy kérés elvész és akkor nem hivatkozhatik arra, hogy benyújtotta a kérvényt.

A kérvény szövege a következő:

Domnule Administrator

Subsemnatul... (a kérvényező neve), domiciliat în comuna... (lakhely), proprietarul imobilului situat în comuna... (a község neve, melyben az ingatlan fekszik), cuprins în prot. fund. nr... (telekkönyvi szám), nr. top... (helyrajzi szám), având o suprafața de... jug... stângini pătrați (az ingatlan területe), pe care în anul curent am sămănat cu... (az elvetett növény megnevezése). Az illető növények román neve: gyapot: bumbac, rizs: orez, csillagfürt: lupin, kömény: chimin, ricinus: ricin, komló: hamei, cikória: cicoara, mák: mac, ánizs: anison, bagolyborsó: năut, vetemény: legume, virág: flori, orvosi növény: plante medicinale, festéknövény: plante tinctoriale, vetőmag céljából termelt: cultivate pentru semință, lucerna: lucernă, lóhere: trifoi, baltacim: sparceță, szarvaskerep: ghizdei, zabos bükköny: borceag, lencse: linte, bab: bob, takarmányrépa: sfeclă de nutreț, kender: cânepă, len: in; ha a kedvezményt azon az alapon kéri a tulajdonos, hogy ő egyik örököse annak, aki a kisajátítás során nyerte az ingatlant, ezt írja a fenti „în anul curent am sămănat cu...” szavak helyett: „îl am în calitate de moștenitor al aceluia, care l-a primit în urma reformei agrare din 1921”, în baza dispozițiilor cuprins în art.... (a megfelelő szakasz száma), din legea pentru reglementarea și încurajarea agriculturii am onoare a va ruga să binevoiti.

A-mi acorda reducerea de... % (a megfelelő szakasz szerinti kedvezmény), din impozitul elementar stabilit după imobilul de mai sus pe anul financiar 1937—1938.

Cu deosebită stima:
(aláírás.)

D-sale D-lui

Administrator Financiar de Constatare
Mixtă.

Reményeink beteljesedése.

Irta: Szakács Balázs.

A mi jelszavunk: minél több gyermeket! A különböző népek életének ez az egyetlen feltétele. Ahoz viszont, hogy a nagy célt eljűnk és sorsunk jobbrafordulását reméljük, komoly és áldozatkész munkára van szükség. Nagy haladást jelent és a mi életünkben hatalmas értéket, hogy rájöttünk az igazságra. Meggyőződünk róla, hogy a gyermekeink egészsége és kenyeré csak akkor lesz biztosítva, ha testvéri szeretettel fogunk össze gazdasági életünk feljavítására, megszilárdítására.

A hitvallás az áprilisban tartott EGE. közgyűlésen hangzott el. Mindnyájan tudjuk, hogy ehhez hasonló gazdatársadalmi megmozdulás nem volt még Erdélyben. Összesereglettünk Erdély minden vármegyéből, gazdakörök, községek, vidékek képviselőit, hogy élni és tanulni akarásunknak kifejezést adjunk és egyben igazoljuk azt is, hogy mi kisgazdák az EGE elnökségének terveit, célkitűzéseit megértettük, örömmel tettük magunkévá, mert láttuk és látjuk, hogy a mezőgazdaság fejlesztését és biztos alapokra való helyezését akarják. Önzetlen szolgálat, mely nem csak a föld robotosain, hanem az egész magyar társadalom helyzetén is segíteni akar.

A közgyűlésen elmondott elnöki megnyitóból éreztük, hogy a tavaly ilyenkor még csak egy szűkebb körű vezető társaság nélkülülő munkavállalása volt az EGE. Most azonban a kisgazdatársadalom otthona és kemény vára, amit fenntartani, megvédeni, továbbépíteni annál inkább kötelességük a munkavállalóknak, mert létérdeke a kisgazdatársadalomnak és általában Erdély józanul gondolkodni tudó összmagyarságának.

Olyan kötelesség ez, mely kibúvót halogató taktikázást meg nem tűrhet. Kötelesség, amiből mindnyájan ki kell vennünk a részünket és vezetőinknek tudniuk kell, hogy a kötelességteljesítés alól semmiféle ok nem mentesíthet. Hiszen a jelek, az eddig elvégzett munka minősége — a lelkesedés, melyet azt népiünk fogadta, — a hatás maradandó és mélyreható jellege, mely a kisgazdatársadalom munkakedvén és tanulni akarásán meglátszik, a legszebb reményekre jogosít.

Amikor mi az eke szarvai fölő hajolva

kötelezettségeket róvunk a vezetőinkre, jusson eszünkbe, hogy hasonló kötelezettséget vállalunk mi is. A munka haszna a miénk, tehát gazdatestvéreim fel a munkára, a tanulásra és a haladásra az EGE. táborába.

Szabadidőnket arra használjuk fel, hogy az EGE.-nek minél több tagot és a Gazdának olvasót szerezzünk. A magyar gazdatársadalom vezetője azt mondta, hogy legkevesebb huszonezezer EGE tagra van szükségünk, mert csak akkor lesz olyan hatalmas és erős a mi érdekvédelmi szervünk, — intézményünk, hogy áldásos működését minden egyes szántó-vető magyar ember érezze. Valljuk be őszintén, hogy keveset kért tőlünk, mert másfélmillió magyar gazdtársadalom minden egyes dorgozó tagja ott kell legyen az EGE. táborában.

Megindultak a gyümölexportőrök az ideai termelés lekötésére. Ezt az értesítést kaptuk a helyi kereskedelmi és iparkamarától. Ezzel a hírrel kapcsolatban három körülményre kell felhívni a gyümölesermelő gazdaközönség figyelmét. 1. Nagyban, exportra egy fajtaból csak nagy tömeget vásárolnak, tehát telepítés vagy átoltás útján igyekezzünk egy fajtat. termelni, ha értékes exportárut akarunk előállítani. 2. Szakszerű permetezéssel védjük állandóan gyümöles-termésünket és a fák lombzatát. 3. Jó terméskilátásainkat nyilvántartás céljából jelentsük be az E. G. E. Gyümölesészeti Szakosztályához, mely azt tovább jelenti a kereskedelmi kamaráknak, konzulátusoknak stb. Ez maga után vonja, hogy a kereskedők többen is felkeresik a gazdát és így nines kiszolgáltatva egy vevőnek egy-egy vidék. Az értékes, jó minőségű gyümöles árát felverik. A körül fekvő kisebb tételek a nagy tételekkel együtt értékesíthetők stb. E célból még február hóban közöltünk a Gazdában kitöltés céljából egy kartotékszerű kérdőívet, amelyet megkeresésre díjtalanul megküldi az E. G. E. Gyümölesészeti Szakosztálya bármikor az érdeklődők részére.

Az E. G. E. elnökségének székelyföldi körútja.

Az E. G. E. elnöksége, mint ismeretes, programjába vette, hogy bejárja Románia minden egyes magyar gazdák által lakott vidékét. Már az áprilisi közgyűlésen nyilvánosságra hozták a tervet, amikor *Szász Pál dr.* elnök a közebeden ugy bucsuzott az ország minden részéből összesereglett gazdáktól.

— A vizontlátásra otthonaikban. Azt akarom, hogy mindenkit saját házában és udvarán látogassunk meg.

Az elnökség ugyanis tisztában van azzal, hogy komoly gazdasági munkát nem lehet zárt ajtók mögül irányítani, hanem ki kell menni a helyszínre, lássák milyenek az életviszonyok és ott állapítsák meg a legsürgősebb teendőket. Az első ilven ut a három székely megyén keresztül vezetett. *Dr. Szász Pál* elnök és *gróf Teleki Adám*, a Gazda főszerkesztője bejárták Udvarhely, Háromszék és Csik megyéket. Utjuk egy részén elkísérte *Mikó László* gazdasági felügyelő is, a Marosmegyei Földmives Szövetség elnöke.

A gazdasági viszonyok tanulmányozása mellett még volt két fontos szempont, amelyek döntő szerepet játszottak a látogatások során. Meg akarták látogatni a szunnyadó gazdaköröket, hogy személyesen vizsgálják felül annak tevékenységét, ezenkívül érintkezésbe akartak lépni a közigazgatási hatóságokkal. Egyes vidékekről ugyanis olyan jelentések futottak be, melyek arról tanuskodnak, hogy a végrehajtó közegek nem értik meg az E. G. E. célkitűzéseit és ebből félreértések származnak. Az E. G. E. elnöksége különös súlyt helyez arra, hogy a komoly építőmunka akadályait elhárítsa és ennek pedig elengedhetetlen feltétele a személyi érintkezés.

Udvarhelymegyében.

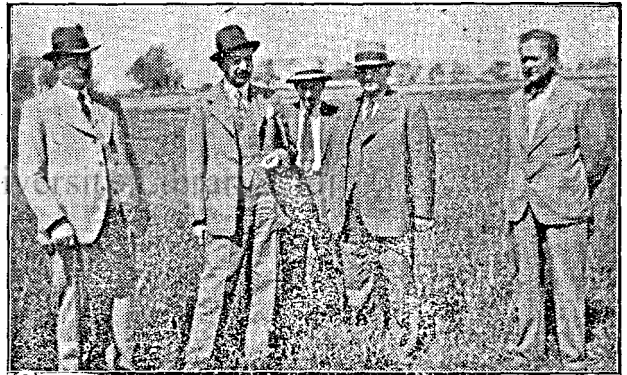
Szász Pál elnök először Székelykeresztúron tett látogatást az unitáriusok által fenntartott földmives iskolában, amelynek ellenőrizte működését. Itt találkozott az intézmény lelkes támogatóival: *Elekes Dénes* főgondnokkal, *Dr. Gyárfás Pállal* és *Ugron Pállal*, valamint *Demeter Lajos* igazgatóval és *Boros György* tanárral, az iskola tevékeny vezetőivel. A látogatók az iskola munkásságának megvizsgálása után a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak annak működéséről, majd vidéki gazdaságokat kerestek fel, melynek során kiderült, hogy igen sok helyen sürgős intézkedések megtételére van szükség.

Rugonfalván máris jelentős eredményt mutatott az E. G. E. munkája: *Molnár István* kiscgazdának az E. G. E. tenyészdisznót adott. Hét fajtisza malacot nevelt fel az anyaállat

s hamarosan sor kerül majd a község disznóállományának feljavítására.

Kobátfalván *Kovács Miklós* fejlett gazdasága említést érdemel. A Szentmihályon tett látogatás is sok értékes tapasztalattal járt.

Székelyudvarhelyen látogatást tettek *Constantinescu* prefectusnál, *Muica* szenátor-nál, a Mezőgazdasági Kamara elnökénél. Mind a két helyen szívesen látták az E. G. E. vezetőit és ígéretet tettek, hogy minden eszközzel támogatni fogják az egyesület munkáját. *Szakács Péterrel*, az Udvarhelymegyei Egylet elnökével megbeszéltek a megye területén lefolytatandó akciokat és július hónapra kitűzték a közgyűlést, amikor majd az összesereglett gazdák el fogják mondani, hogy mezőgazdasági vonatkozásban mire van a legsürgősebben szükségük.

Dr. Szász Pál a kézdivásárhelyi földmives iskola buza-tábláján. Balról jobbra: Koppony György tanár, Tóth Balázs főgondnok, dr. Szász Pál, az E. G. E. elnöke és Lönhardt Ignác igazgató. A háttérben Földi István, az iskola titkára

Bikfalván a székely gazdák 90 holdas birtokot vásároltak meg 340.000 lejért, de az állam elővételi jogot jelentett be és a vásárt megsemmisítette. A pénzt azonban még nem fizették vissza. A látogatók ígéretet tettek, hogy segítségükre lesznek a bajba jutott gazdáknak.

Az E. G. E. az elmúlt év folyamán 25 vagon vetőmag búzát cserélt ki. Az őszi vetés gyönyörű termést ígér, egy hónap múlva már meg is kezdődik az aratás. Boldogfalván megtekintették *Szakács Albert* és *Benedek Sándor* gazdaságát. *Szakács Albert* egy istálló építésének tervéhez az egylet támogatását kérte.

Csikmegyében.

Csikmegyében találták a legtöbb feladatot, Szeredában a vármegyei prefectus és *Vlad Izidor* kamarai elnök megértéssel hallgatták

Szász Pál előterjesztését. Az itt megtartott értekezleten részt vettek *Dr. Pittner Árpád*, *Sztankó Zoltán*, *Dr. Nagy Jenő*, *Bakó Kálmán* és *Dr. Gaál József*, valamint *Péter József* csikescsói, *Csiszér József* csobotfalvi, *Fodor Pál* és *Bakó Albert* csiksomlyói gazdák. Az értekezleten a csiki gazdák panaszait adták elő. Különösen részletes megbeszélés tárgya volt a juhállomány feljavítása, a sajt- és turókészítés módzatai. Az E. G. E. már ki is küldött Csikmegyébe egy tejszakértőt, aki hosszabb ideig fogja majd oktatni a gazdákat a különböző tejneműek feldolgozására. A gazdák egyhangulag felkérték az E. G. E. vezetőségét, hogy az értékesítés megszervezését vegye a kezébe.

Gyergyószentmiklóson *Dr. Gaál Alajos* közreműködésével folytatták a terepszemlét, megnézték az E. G. E. által kapott külföldi fajbikát. Szárhegyen, ahol nagyszerűen sikerült téli tanfolyamot rendezett az E. G. E. *Anghi István* mutatott rá a legsürgősebb teendőkre.

Szentdomokoson *Dr. Karda Ferenc* a téli gazdasági tanfolyamok felállítását kérte.

Háromszékmegyében.

Már az utjuk első napján örömmel állapították meg, hogy Háromszékmegyének rendkívül fejlett mezőgazdasági élete van. A 106 községből 86 gazdakörrel rendelkezik, amelyek azonban nem fejtettek ki életképes tevékenységet. A jövőben már aktív cselekvő szervezetek lesznek.

Nagyajtán *Darkó Lajos* gazdaköri elnök fogadta az E. G. E. elnökét és a Gazda főszerkesztőjét. A tavasz folyamán gyönyörű Simmenthali külföldön vásárolt bikát kaptak a Gazdasági Egylet révén, hogy felfrissítsék az állatállományt. Megvitatták a falu állattenyésztési lehetőségeit és elhatározták a tehén- és szindikátus megalakítását. Szentgyörgyön kimondták, hogy július hó folyamán megtartják a Gazdasági Egylet megyei közgyűlését, amelynek végrehajtása immár nem késhet. A vármegyei prefektus itt is megértéssel hallgatta az E. G. E. elnökének előterjesztését és ígéretet tett, hogy a hatóságok támogatni fogják a gazdasági népnevelés munkáját.

A kamarai elnök azonban a látogatók legnagyobb sajnálatára nem tartózkodott a városban s így vele nem tárgyalhattak, de következő alkalommal vele is megtárgyalják a nagy horderejű kérdést.

Szentiványon *Szentiványi Gábor* földhírtokos kitűnően felszerelt és kezelt gazdasága, Szimmenthali tenyészeté és lovai bármelyik mintagazdaság díszletére válnék. A széleskörű tevékenységének következtében a múlt év folyamán 16 vagon lóherét értékesítettek

közösen, a közvetítő kereskedelem kizárásával, így a székely gazdák szép anyagi előnyökhöz jutottak. A *Szentiványi Gábornál* tett látogatás során seregszemlét tartottak a munkalehetőségek fölött, majd több két hetes téli gazdasági tanfolyam megrendezése kerül szünyegre. Megvitatták a méhészet, állattenyésztés és értékesítés kérdését. A jövőben az E. G. E. támogatásával nagyobb szabású lóheré értékesítési akciót szerveznek. Általában az értékesítés kérdését komoly tanulmányozás után szintén az egyik legfontosabb célkitűzésnek írják elő. A megyében elő fogják irni a kiscgazda könyvvitelt, hogy ezáltal a gazdaságok jövedelmezőségét ellenőrizhessék. Uzonban a székely gazdák szintén nagy felkészültségről tettek bizonyosságot, de azért rengeteg feladat vár megoldásra. *Kuthy János* gazdasága fejlett mezőgazdasági kulturáról tesz bizonyosságot. Itt is megállapíthatták a szervezetlenségnek óriási hátrányait s éppen ezért a jövőben különös súlyt helyeznek erre a kérdésre.

Kézdivásárhelyen *Szász Pál* szintén ellenőrizte a földmives iskolát, *Tóth Balázs* főgondnok tájékoztatta *Szász Pált* és *Teleki Adámot* a vidék gazdasági hiányairól. *Lónhárdt Ferenc* igazgató, *Koppony György* tanár és az iskola titkara gyönyörű példaadó munkát végeztek. Kézdivásárhely, illetve vidékének problémáit is a szentgyörgyi közgyűlésen fogják megtárgyalni.

A székely megyék körlátogatása rendkívül jó benyomást keltett *Szász Pál dr.* elnök és *Teleki Adám gróf* minden egyes faluba E. G. E. tagokkal és *Gazda* olvasókkal találkoztak, akik szeretettel és lelkesedéssel fogadták őket. A magyar gazdatömegek éppen úgy, mint az E. G. E. vezetősége, rendkívül nagy jelentőséget tulajdonít ennek az első találkozásnak, mert 18 év óta ez az első eset, hogy a nép és a gazdasági vezetői intézményesen találkoznak a munka területén és kezdet fognak egymással és megbeszélnek bajukat.

A látogatók azzal a benyomással tértek haza, hogy a magyar gazdatársadalom testvéri közösségének kiépítése utban van. A jövőben minden egyes vidéket felkeresnek, meglátogatnak. A székelyföldi ut is csak kezdet volt, amit további látogatások követnek.

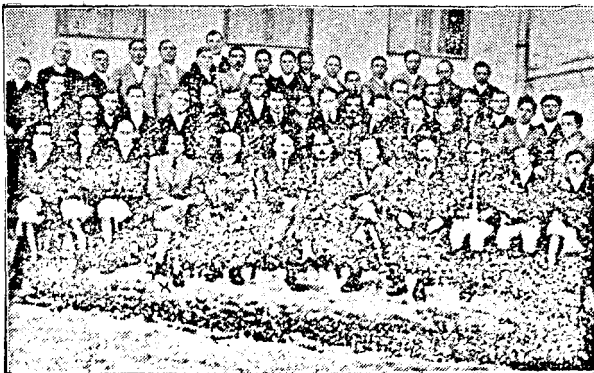
Az E. G. E. 1938 évi tavaszi vetőmagkiállításán résztvenni szándékozó tagtársaink figyelmét már most felhívjuk a kiállítási anyag gyűjtésére. Kívánatos volna, hogy t. tagtársaink szép kalászokat, kévéket, esetleg egész gabonatóveket vegyenek ki és tegyék félre a kiállítás idejére. A bemutatandó gabonafélék kalászának és fejlődésének demonstrálása céljából.

A küküllőmegyei Gazdasági Egylet közgyűlése.

A küküllői Gazdasági Egyesület május 17-én tartotta Dicsőszentmártonban Gyárfás Elemér elnöke alatt rendes évi közgyűlést, amelyen az E. G. E. képviselőjében Telegdy László központi felügyelő jelent meg, a vármegye gazdaközönségéből mintegy 200, akik zsúfolásig megtöltötték a Magyar Ház üléstermét. Gyárfás Elemér üdvözölte az E. G. E. kiküldöttjét, valamint megbízottját, dr. Szász Pált s az E. G. E. egész vezetőségét. Megnyitó beszédében leszögezte, hogy az erdélyi magyarság gazdasági, politikai és szövetkezeti életében, továbbá munkálkodásában a legteljesebb harmóniának kell uralkodnia. E három munkakör célja végeredményben közös, mert mindenik az itteni magyarság életfeltételeit hivatott védeni, biztosítani és előmozdítani. Következésképpen a vezetők feladata a párhuzam és a zavartalan együttműködés megtartása. *Minden ezzel ellenkező magatartás súlyosan káros s a közös nagy érdekeket veszélyeztetné. Biztosíthatja a közgyűlést, hogy ezt így érzi és vallja, a magyarság minden illetékes vezetője, következésképpen légből kapott és a valóságnak meg nem felelő és rosszakaratu minden olyan híresztelés, mely ilyen ellentéteket hirdet, vagy kisebb taktikai nézeteltéréseket ellentétekké kiélezni igyekszik.*

Telegdy László az E. G. E. érdemes elnökének, dr. Szász Pálnak meleg üdvözlését tolmácsolta, köszönetet mondott azért a készségeért, mellyel a Küküllői Gazdasági Egylet az E. G. E. munkájában a legelső között bekapcsolódott és sikert kíván a további munkálkodáshoz.

Bényi István titkár terjesztette elő az igazgatóválasztmány jelentését a legutolsó félevesi működésről, beszámolván arról, hogy e rövid idő alatt az újjáalakult egyesület vezetősége nagy tevékenységet fejtett ki a küküllői magyar gazdák érdekében, újjászerveve 24 gazdakört, megszerveve a tejerértékesítést stb. A közgyűlés többek hozzászólásai után a je-

A szászhegyi E. G. E. tanfolyam előadói és résztvevői.

lentést általános megalégedéssel vette tudomásul és helybenhagyta az egyesület 1936. évi zárszámadásait.

Dániel Elemér ügyvezető alelnök hosszabb előadásban ismertette a folyó évben végrehajtandó munkaprogramot, melyet több értékes kiegészítés és javaslat után a közgyűlés egyhangulag elfogadott és kifejezte köszönetét az egyesület vezetőinek a lelkes, fáradhatatlan és eredményes munkálkodásáért s az E. G. E. elnökének azért az értékes támogatásért, amelyben az egyesületet az utolsó félévben részesítette, biztosítva a vezetőséget a jövőre is odadó támogatásukról.

A közgyűlés végül lelkesen ünnepelte Gyárfás Elemér elnököt abból az alkalomból, hogy a közbizalom őt most 20 éve emelte a Küküllői Gazdasági Egyesület elnöki székébe, mely tiszttel két évtizeden át mindig közmegelegeléssel töltötte be.

A közebed tartalma alatt kézbesítette ki a posta Szász Pál dr.-nak, az E. G. E. elnökének üdvözlő táviratát, amit Gyárfás Elemér dr. megleghangu beszéd kíséretében olvasott fel.

A tordai gazdakör közgyűlése. Május 9-én tartották meg az E. G. E. tordai gazdakörének közgyűlését Velits György elnöke távollétével, aki megnyitójában üdvözölte a vendégül meghívott Atzél Edebárót. Majd részletesen ismertette azokat a célokat, amelyekért a magyar gazdatársadalom küzd, végül az összes tagok nevében hálás köszönetét tolmácsolta az E. G. E. elnökségének a felbecsülhetetlen értékű támogatásáért. László Akos titkár a múlt évi jelentést olvasta fel, melyből kitűnik, hogy 117 rendes és 6 alapító tagja van. Tanka Károly pénztári jelentésének felolvasása után Borbély N. Miklós az állatbiztosítás kérdésének megoldását javasolta. Majd Atzél Ede és dr. Balogh Elek szóltak hozzá a különböző problémákhoz.

Emelkednek a mezőgazdasági gépek árai. A világ általános fegyverkezésének következtében a fegyvergyárak minden vasat, acélt, fát stb. összefásárolnak, aminek következtében a nyersanyagok ára nagy emelkedést mutat Európaszerte. A gazdasági gépek árai ezévből január hó 1-én emelkedtek körülbelül 10—15 százalékkal, most, május hó folyamán újabb 10 százalékos emelkedés történt, csaknem minden vonalon. Ez a körülmény még inkább ösztönzi az E. G. E. vezetőséget arra, hogy tagjai részére nagybani áron biztosítsa a gépszükségletének beszerzését. Felhívjuk ezért a gazdasági gépeket beszerezni óhajító tagtársainkat, hogy mielőtt gépeket óhajtanának vásárolni, kérjenek az E. G. E.-től kedvezményes árajánlatot.

Alakítsunk községi állatbiztosító társaságokat.

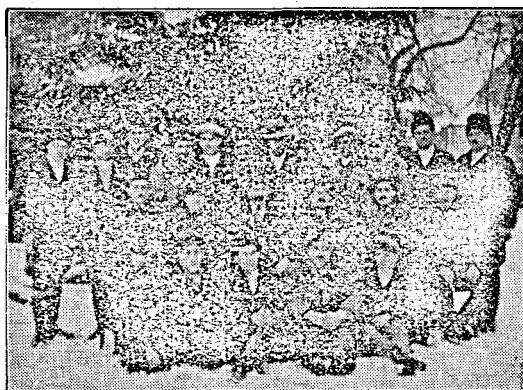
A gazda vagyona van leginkább kitéve az elemi csapások veszélyeinek. Az állatokat a tűz- stb. károkon kívül, a különféle betegségek is tizedelik. Ha a kisgazdának egy jó tehene elhull, csak nehezen, vagy sehogyan sem tudja pótolni ha megfelelő segítség, támasz nincsen a háta mögött.

Ilyen támasz az állatbiztosító társaság, amely az egymáson való kölcsönös segítség elvén alapszik. A társaság tagjai egy kis tőkét adnak össze. Ha egy tagnak elhull valamelyik biztosításra bejelentett állata, megbecsülik a kárát és a kár 80%-át megtérítik a társaság összeadott tőkéjéből. A kártalanításra kifizetett összeget a tagok a szabályokban megállapított arányban azonnal pótolják, hogy minden káresetben azonnal segítségére lehessen a társaság tagjainak.

Egy ilyen Községi Allatbiztosító Társasági alapszabályt dolgozott ki az E. G. E. Allattenyésztési Szakosztálya, amelyet az egyesület tagjainak és gazdaköri fiókjainak díjtalanul megküldi, ha ezt egyszerű levelezőlapon kéri.

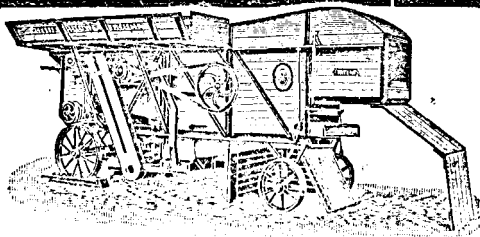
Minden gazdakörnek kötelessége volna saját tagjai érdekében megszervezni a Községi Allatbiztosító Társaságot, amelynek viszont feladata volna gondoskodni az állatok egészségének rendszeres védelméről, a biztosított állatok oltásáról, mentő eszközök raktáron tartásáról stb. E kérdésben kívánatra készséggel nyújt bővebb felvilágosítást is az E. G. E. Allattenyésztési Szakosztálya.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. Ország-részünk méhészeti egyesülete a folyó évben is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamot szeptember hó 16-tól 25-ig. A 10 napos tanfolyam ingyenes, mindössze 100 lej beiratási díj fizetendő a Méhész-Egyesület pénztárába, Cluj, Str. Andrei Muresan 10. sz., a jelentkezéssel egyidejűleg. A tanfolyamot csak az esetben rendezik meg, ha legalább 20 hallgató jelentkezik. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kaptárké-

A Héjjasfalvi E. G. E. tanfolyam résztvevői.

szítő tanfolyamot is tart az egyesület, abból a célból, hogy a méhészek megtanulják a kaptár házilag való elkészítésének a módját. A kaptárkészítő tanfolyamon mindenki a saját anyagából a maga részére készíthet kaptárt. A kaptárkészítő tanfolyamot délelőtt, a méhészeti tanfolyamot délután tartja meg az Egyesület külön-külön szakemberek vezetésével. A tanfolyamokra azok megkezdése előtt legalább öt nappal a részvételi szándék bejelentendő. — Cim: Méhészeti Egyesület, Cluj, Str. A. Muresan 10.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth RT.
Budapest

88

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legtökéletesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole Cluj, Calca Regelo Ferdinand 62. — (Telefon No.: 2-92.)

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

2000.— L. alapító díjat fizetett: Cs. M. Tăureni dr. gr. B. Gy. Cluj (1900.—), D. G. J. Mociu, gr. T. B. Jibău, dr. F. A. Cipan, B. J. Șarmășel, dr. G. I. Cluj (1930.—), K. B. Ciucsântimbru (1000).

100.— L. alapító díjat fizetett: Rom. Kath. Status Cluj, Sz. P. Tăureni, Gy. E. Andacs, T. B. Timișoara, B. E. Diosig, M. I. S. S., N. J., V. J. Salonta (200—200), Sz. B. Păgăceana, D. S. (500), P. S. Zerind, K. B. Jermata-Neagră, Sz. B. Barsova-Ciuc, M. L., B. J., B. J., J. F., ifj. K. M., Sz. I., ifj. M. Gy., K. M., Cs. I., D. I., ifj. K. B. I., ifj. B. M., B. J., D. L. Salonta, gr. B. F. Mihig, Sz. J. B. G. Tg.-Mureș, Sz. J. Arpașel (500), Gv. S. Cluj (500), Sz. S. Șarmășu, Gazdakör Șarmășu.

1937. évre 60.— L. tagdíjat fizetett: Gy. Gy. Sovata-sacadat, P. Z. Sânsimion, Sz. G., Sz. I., V. J. Ditrău, M. F. Sincăi, A. B. Mercurea-ciuc, P. A. Moldovănești, B. F. Ciceu-cuc, dr. Gy. J. Tg.-Mureș (120), M. S. Păsăreni, F. L. Ilia, A. M., V. A. Calan, B. J. Surcea, D. J. Telechia, Cs. D., Z. L. Gălăteni, Sz. A. Suseni, Sz. I. Joseni, T. F., K. S. Corund, Gazdakör Purcăreni (90), G. M. Lupeni (160), N. A. Petrilaca de mureș (20), F. L., G. Gy. Cocali, N. E. Sabolciu, R. J. Roșior, F. E. Săceni, J. M. Turchez, N. M. Sft.-Gheorghe, Sz. B. Păgăceana (360), M. M. Bădești, Gazdakör Tușnad, M. Gy. Păira-Neamț, Gazdakör Zoltan, ifj. M. S. Cheșereu, Gazdakör, H. G., J. F., P. I. Mercurea-Ciuc, Gazdakör Covasna, O. I. Paleu, A. G. P. I., I. F. Dănești, B. Zs. Ip, Hangya Milacul de cris A. L. Dagăla, Reuniunea de Lectură a Meseriașilor Zălau, Sz. F. Budila (120), dr. J. B. Paingeni (120), H. Gy. Aungeni, özv. B. M.-né, S. F. Zerind, B. J., T. L., T. D., B. S., P. I., H. K. Jermata-Neagra, E. L. Oaia, N. A. Cluj, Rom. Kath. Fiunevelde Alba-Iulia, O. K. Eliseni, gr. T. M. Gornești (300), T. B. Iernuț, Gazdakör P. J. Jibou, Hitelszöv Aureleni, Sz. M. Năoiu, Hitelszöv. Paingeni, L. S., N. M. T. J., S. M., V. I. T. I., C. P., K. J., O. L., Sz. I., C. C. Cuc, K. Z. Salșig, Gazdakör Susen, U. Gy. Caransebeș, Hitelszöv. Tejszöv., B. D., M. D. Rugănești, Gazdakör Diosig (500), Ú. B., H. A., E. N. L., T. F. Sz. K. Diosig ifj. L. S. Salonta, K. E. Oradea, A. J. Sintereag, L. B., S. J. Abram, Gümölcsészeti Egy. Aiud E. G. Do olju, A. D. Huedin (49), S. M. Odorheiu (1936), G. B. M. Lugașul de jos (120), ifj. T. F., J. S., B. F. J. Tg.-Mureș, K. I. Murgești, B. P. Periș, Gazdakör Maiad, id. B. Gy. Teaca, G. I. Beclean, B. Gy. Covasna, Sz. J. Șard, br. M. I. Silvașul de câmpie, S. K. Tămășeu, Sz. S. Tileagd, id. B. L., B. S. Salonta, Gazdakör Băjanii-Mari, A. D. Lazuri, Gazdakör Sintereag, Z. L., B. Gy. Sieu-Sfântu K. K. Beclean, T. M. Ciceu-Cristur, B. S. Salonta, K. K. Oradea, Z. M. Iernuț, O. I. Timișoara, dr. S. Zs. Cernatu, Sz. G. I. G. Duca, B. S. Rugănești Gazdakör Estelnic, dr. P. E. Gherla, N. F. Budiul-Mic, br. K. V. Tileagd, Hangya Sănzieni, Gazdakör Boțoș, D. J. Răzbu-ni, Gazdakör Jonești, K. P. F. Loc, T. E. Tg.-Săcucesc, Gazdakör Bodozaia, G. K. Mercu ea-Cluc, E. J. Tărcaia, K. J. Vadașd, ifj. M. L. Avramești, V. Gy. Gilău, Gazdakör Uargala, Mitreș I. T. J., Z. M., N. U. K., H. A. Boiu, Gazdakör Cheșereu, B. J. Botiz, ifj. M. M. Satu-mare (20), dr. M. M. Oradea, F. E. Săcuent (50), R. L. Iernuț, U. F. Lazarea, dr. W. J.

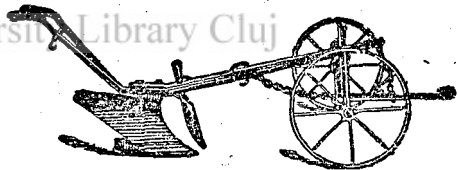
F. A., M. T., Z. S. Jibău, Gy. E. Diciosănmartin, D. F. Mihai Viteazul, F. A. Vișoara K. Gy. Șarmășu, Sz. Z., Sz. P. (40) Tăureni, T. V. J. Cornești, S. K. J., T. P. J., B. L., B. Jo. J., N. J., N. F. I., Sz. G., ifj. Sz. L., J. P. L., S. A., S. J., B. D., B. P., Ü. Á., N. F. Gy., M. L., Hitelszöv., S. I. Zetea, br. B. J. Nusfalău (1937-38-39), S. S. Satu-mare, L. B. Lipau, dr. D. Cy., D. B., E. L. Turda, dr. L. J. Erneul mare, S. L., P. I., O. J., U. F., U. G. Seniob, S. J. Nusfalău, dr. G. M., Magyar Párt Turda, F. A., B. L., ifj. T. Zs., Zs. D. Galești, K. M., ifj. dr. Sz. L., F. L. Mercurea-Niraj, ifj. T. M. Tormac, Gazd. Egy., J. G., B. J., br. B. K., C. V. Arad, ifj. L. Gy. Odvaș, id. G. P. Corpadea, K. B. Tg.-Mureș, Cs. S. Sighet, dr. B. I. Zălau. Sz. J. Urziceni.

A mezőgazdasági törvény, dr. Asztalos Sándor ügyvéd fordításában 30 lejért megrendelhető a „GAZDA” kiadóhivatalában. Cluj-Kolozovár, Strada Andrei Mureșan 10.

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

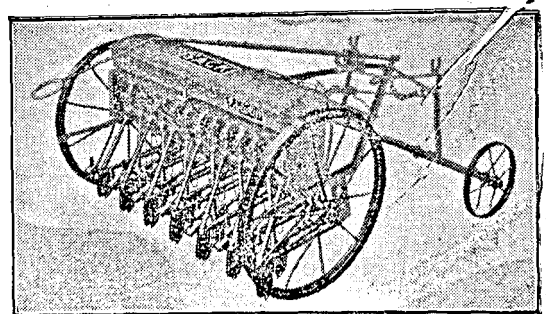
81

SACK Gyomirtó fésű

országszerte kipróbálva és számos elismerő nyilatkozattal.

SACK VETŐGÉPEK

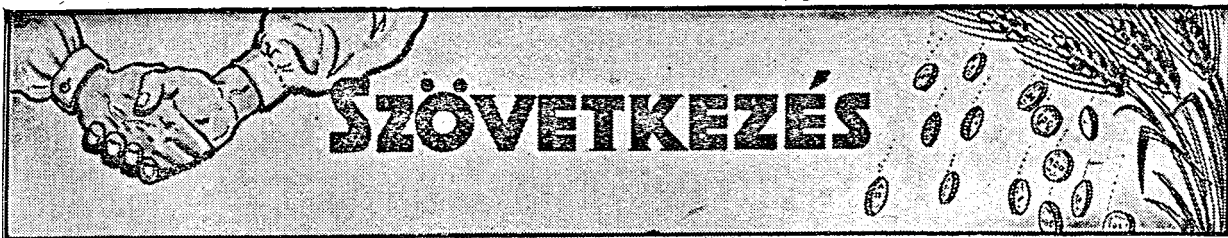
Évtizedes tapasztalatok alapján teljesen acélból készül. Vezetéséhez elegendő egy ember. Pontosan vet. Egyszerű beállítás. A gép pillanatok alatt kiüríthető.

A gondos gyártást és évtizedekig tartó minőséget a **Rud. Sack** nev garantálja.

Díjtalan felvilágosítást nyújt: **Klusch János, Cluj**

Str. Masarik 21. Telefon 512.
és Str. Regele Carol II. 106.

A Hangya közgyűlése.

A napokban zajlott le a Hangya szövetkezetek közgyűlése. A nagyenyedi székház közgyűlési termét zsufolásig megtöltötték a kiküldöttek, hogy ezáltal is bizonyosságot tegyenek ennek a nagy gazdasági szervezetnek jelentősége mellett. A közgyűlésen *dr. Drexler Béla* elnökölt, aki mellett *Harmath János dr.* a Hangya rendkívül tevékeny vezérigazgatója foglalt helyet. *Drexler Béla dr.* hatalmas építészelleme és átütőerejű beszédében nyitotta meg a közgyűlést, rámutatva azokra a gazdasági feladatokra, amelyeknek megoldását a Hangya szövetkezetektől várják. Kifejtette, hogy a szövetkezetek forgalmának emelkedése, vagy csökkenése a mezőgazdasági helyzetektől függ elsősorban. Ha csak egy kicsit rosszabb lesz a termés, a további fejlődés azonnal megáll. Szóváltotta a továbbiak során, hogy bizonyos vonatkozásban nélkülözik egyes hatósági tényezők bizalmát, pedig a cél az, hogy megértést tanusítsanak a szövetkezeti mozgalom iránt.

— Örömmel kell tudomásul vennünk, — folytatta *Drexler Béla* elnök, — hogy a mi testvérintézményeink, úgy az Erdélyi Gazdasági Egylet, valamint a Gazdasági Hitelszövetkezetek Szövetsége is a folyó évben megtartott gyűléseiken gyönyörű eredményekről számoltak be. Mindkét intézmény élén lelkes, fiatal, energikus, munkaképes emberek állnak, akik minden bizalmat és támogatást megérdemelnek. Az E. G. E.-vel a legszorosabb együttműködést óhajtjuk, mert a szövetkezteinknek a mezőgazdaságunk fejlesztése érdekében nagyon sok alkalmunk lesz együtt dolgozni. *Részt akarunk venni az E. G. E. által rendezett tanulmányi utakon, hogy az új gazdasági gépekkel, eszközökkel megismerkedhessünk és ezeknek a szövetkezeti boltokban való árusítását gyakorlati, tapasztalt emberek végezzék. Reméljük, hogy idővel a terményértékesítést is az E. G. E.-vel legalább részben meg fogjuk tudni oldani. Az E. G. E. az évi tagságdíjat olyan alacsonyan állapította meg, hogy annak minden szövetkezet tagja kell legyen.*

Ezután *Harmath János* vezérigazgató olvasta fel az igazgatóság jelentését, amelyből a munka eredményei emelkednek ki. A központ forgalma 19 százalékos emelkedést mutat és a szövetkezetek tartozása fokozatosan csökken. Az összforgalom 30 milliőről 36 millió lejre emelkedett és az 1936. évi tiszta nye-

reség 383.609 lejt tesz ki. 83.806 alapítványi üzletrész után darabonként 250 és 5539 üzletrész után darabonként 25 lej az osztalék.

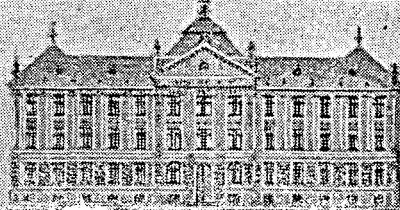
Az igazgatósági jelentést nagy lelkesedéssel fogadták el és a Hangya vezetőit az osztatlan bizalmukról biztosították.

A Gazd. és Hitelszöv. Szöv. közgyűlése.

A közgyűlés május 13-án zajlott le Marosvásárhelyen *gróf Béli Kálmán* elnökletével. A vezetőségi tagok közül jelen voltak: *Dr. Gyárfás Elemér, Dr. Drexler Béla, Mikó László, Dr. Szász Ferenc* és *Dr. Ferencz József* igazgatósági tagok, továbbá *Gyarmati Árpád, Gadó Jenő, Szotyori Lajos* esperes és *Vári Domokos* felügyelőbizottsági tagok, valamint *Dr. gróf Bethlen László* vezérigazgató. *Béli Kálmán gróf* elnöki megnyitója átfogó képet nyújtott az intézet egy évi munkásságáról és annak eredményeiről. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a hitelszövetkezetek a konverziós veszteség ellenére is meg tudták menteni a közel 60 millió lej üzletrész tőkájüket. *Dr. gróf Bethlen László* beszámolójában részletesen ismertette a központ tevékenységét és bejelentette, hogy a hitelszövetkezetek a múlt évben megkezdték a kölcsönök folyósítását. A központ kötelékébe tartozó erdőkitermelő, háziipari és tejszövetkezetek szintén komoly eredményeket mutatnak fel. Végül bejelentette, hogy a marosvásárhelyi tejfeldolgozó telep eddigi munkája arra készítette a vezetőséget, hogy rövidesen Udvarhely megyében is tejfeldolgozó telepet létesítsenek. A jelentést lelkesedéssel fogadták el. Ezután *Bethlen László gróf* rátért a többi gazdasági intézményekkel való együttműködésre és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy egyetlen szövetkezet asztaláról se hiányozzék a Gazda, az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja.

Ugyancsak itt írjuk meg, hogy egyes napilapok a Hitelszövetkezetek közgyűlésén elhangzott beszámoló beszédet az E. G. E.-vel kapcsolatosan téves beállításban közölték, mely alkalmas arra, hogy félreértéseket idézzen elő. *Dr. gróf Bethlen László* vezérigazgató a Gazda főszerkesztőjének kijelentette, hogy a laptudósítások téves beállításban közölték beszédét. Meggyőződése azonban, hogy minden józanul gondolkozó ember a békés együttműködésnek a híve és nem ül fel egyes sajtó közleményeknek.

SZAK- OKTATÁS

A magyar földmives iskolák évváró vizsgálói.

Április hó első napjaiban ünnepélyes külsőségek között lezajlottak a magyar földmives iskolák vizsgálói. A Ciombrud-i Bethlen Gazdasági Iskolában a bizottság tagjai nagy meglepetésüknek adtak kifejezést. A miniszteri kiküldött jegyzőkönyvben állapította meg, hogy jó munkát végeztek. A vizsga utolsó napján megjelent Vásárhelyi János ref. püspök, dr. Ilyés Gyula egyházkerületi tanügyi és Mester Mihály gazdasági előadók kíséretében. A főpásztor utjának

kilátásba helyezte a legmesszebbmenő támogatását.

A Iernut-i róm. kath. igazgatótanács által fenntartott földmives iskola vizsgálói április 6—10-ig folytak le. Megjelentek: *Betegh* Miklós, mint a gondnokság elnöke, *Gr. Haller* István földbirtokos, *Gyárfás* Elemér, *Patrubani* Miklós, *Szabó* György apátfőesperes, a gondnokság tagjai, továbbá *Chelemen* Gheorghe földmívelésügyi inspector miniszteri kiküldött.

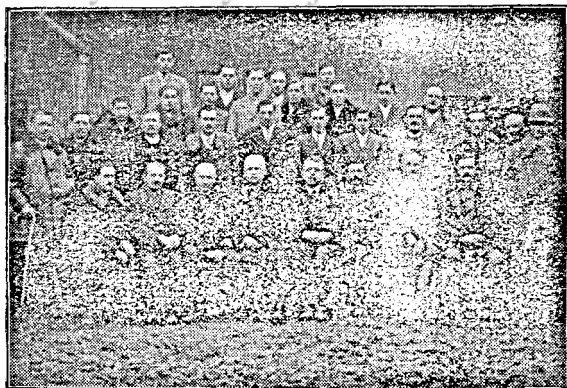
A tanári kar *Tempfli* János igazgatóval nagyon szép eredményt ért el, a növendékek minden egyes kérdésre komoly szakértelemre valló feleleteket adtak. *Menyhárd* Antal lelkész, internátusi felügyelő nagy gondot fordított az ifjúság nevelésére. *Páter* Márton marosszentgyörgyi prezidens pedig lelkigyakorlatot tartott a növendékeknek.

University Library Cluj

A Kövendi-Plăieși női háztartási tanfolyam résztvevői.

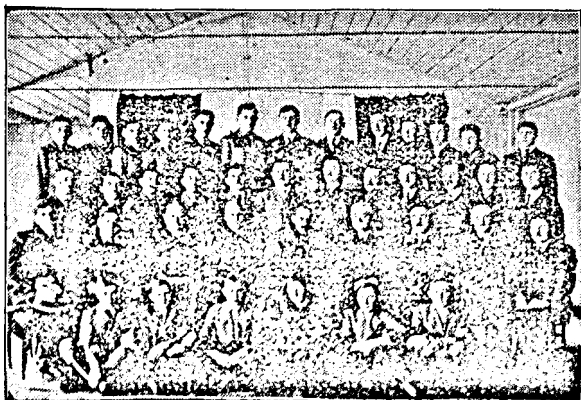
kettős célja volt, meg akarta tekinteni a gazdasági iskolát, ugyanakkor behatóan tanulmányozni a papképző intézet V. gyakorlati évfolyamának évi eredményeit. A földmives iskola növendékei minden egyes kérdésre kitűnően válaszoltak. Ami viszont a theologia V. gyakorlati évfolyamát illeti, *Vásárhelyi* János ref. püspök szintén a legteljesebb elismerését fejezte ki, majd

A Zerindi kéthetes tanfolyam résztvevői.

A vizsgák utolsó napján megjelent *Br. Atzél* Ede, az EGE kiküldöttje, aki euttal is nagy szeretettel vállalta, hogy négy II. évfolyamot végzett ifjút magához vesz, hogy birtokán őket továbbképezze.

Az I. G. Duca-i iskolában 70 ifju adott számot arról a munkáról, amelyet a gazdasági szakoktatás terén végeztek. A miniszteri kiküldött itt is a legteljesebb meglepedésnek adott kifejezést, mert látta azt, hogy értékes, komoly építőmunka folyik. A haladó magyar gazdatársadalom előhírnökei azok a fiatalok, akik a mezőgazdasági tudás érdekében 2 évre bucsut mondanak a szülői háztól és lelkiismeretesen végzik el a reájuk háruló feladatokat.

A szalontai kéthetes tanfolyam résztvevői.

Gazdasági tanulmányi kirándulás a Bánátba és Arad megyébe.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Igazgató-választmánya elhatározta, hogy a folyó év tavaszán tanulmányi kirándulást rendez a Bánátba, az ottani belterjesebb és nagyfejlettségű kisgazdaságok és Arad megyében az ottani jelesebb növény-nemesítő és állattenyésztő gazdaságok megtekintésére. A kirándulás sorrendjét most készítette el az egyesület aradvármegyei és bánáti fiókjá s a sváb gazdasági egyesület vezetésével egyetértőleg. A kirándulás sorrendjét és tudnivalóit az alábbiakban közöljük:

Indulás június 6.-án reggel 2.40-kor személyvonattal Cluj-Kolozsvárról.

Indulás június 6.-án reggel 9-kor Oradea-Nagyváradról.

Indulás június 6.-án reggel 10.1-kor Salonta-Szalontáról.

Érkezés Aradra reggel 11.57-kor, továbbutazás autóbusszal Sofroneara-Sofronyára. Sofronean-Sofronyán Purgly László gazdaságában az ottani buzaszaporító telepek, takarmánynövénykísérletek és a magas fejlettségű szarvasmarha- és sertésenyésztés megtekintése. A belterjesebb cukorrépa termesztés tanulmányozása. Ugyanott közös ebéd, majd a délután folyamán Takácsy Miklós, tövisgyházi gazdaságában a belterjes növénytermelés és országrészünk legmagasabb fejlettségű juhtenyésztésének megtekintése. Estére beutazás autóbusszal Aradra. Ott közös vacsora és meghálás.

Június 7.-én reggel indulás autóbusszal Grabat-Grabáca. A Grabat-grabáci népies, de magas fejlettségű állattenyésztés és kisgazdaságok megtekintése. Esetleg a kiskomlói nagyhirű angol sertésenyésztés megtekintése. Grabat-Grabácon közös ebéd, vacsora és meghálás.

Június 8.-án közös reggeli után induló autóbusszal Aradra és onnan továbbutazás, szintén autóbusszal Odvos-Odvosra, Konopi Kálmán dr. vetőmagnemesítő gazdaságának megtekintése. Ugyanott ebéd és előadás, megbeszéléssel egybekötve a növény-nemesítés, növényvédelem időszerei kérdéseiről. Délután visszautazás Aradra, ott közös vacsora, majd este 9.30-kor Cluj-Kolozsvár felé visszautazás.

Érkezés Salonta-Szalontára 11.29-kor este.

Érkezés Oradea-Nagyváradra 12.39-kor este.

Érkezés Cluj-Kolozsvárra 6.11-kor reggel, június 9.-én.

Az utazás költségei: a kirándulás részvételi díja Cluj-Kolozsvárról kiindulva és oda-visszatérve vasutjegy, autóbusz, szállodai és ellátási költségekkel együtt 1600 lej.

Salonta-Szalontáról kiindulva és oda-visszatérve 1100 lej.

Oradea-Nagyváradról kiindulva és oda-visszatérve 1100 lej.

A kiránduláson való részvételi szándék, a részvételi díj egyidejű beküldésével május hó 30-ig bejelentendő az Erdélyi Gazdasági Egylet központjához, Cluj-Kolozsvár, str. Andrei Muresan 10.

A Cluj-Kolozsvárról, Salonta-Szalontáról és Oradea-Nagyváradról indulók csoportjához csatlakozik egy torma-c-végvári, a Bánátból kiinduló csoport, amely június 6.-án délben találkozik Aradon a többi csoporttal és Grabat-Grabácról hazatér. A torma-c-végvári csoport költségeit az ottani helyi rendezőség állapítja meg.

A kiránduláson alkalma nyílik a ransylvániai gazdaközönségnek arra, hogy a magas fejlettségű, ugyszólván tökéletes kisgazdaságok állattenyésztési és növénytermelési titkaiba belepillantást nyerjen. Alkalma nyílik továbbá Transylvania néhány kifogástalanul vezetett közgazdaságát és az ott folytatott céltudatos mezőgazdasági munkát megtekinteni. Tekintettel arra, hogy nekünk, transylvániaiaknak e téren a bő tapasztalatok szerzésére nagy szükségünk, de kevés alkalmunk van, kívánatos volna, hogy a kiránduláson gazdaközönségünk tagjaiból minél nagyobb számban vegyenek részt. A kirándulás — természetesen — csakis az esetben lesz meg tartható, ha arra megfelelő számú résztvevő jelentkezik.

Az E. G. E. Elnöksége.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIÓKÜZLET:

Dej Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Kérdés - Felelet

(Az előző számunk folytatása.)

II. Kérdés: Van-e az önök kiadásában expressz hizlalásról olyan könyv, mely a sertéseken kívül szarvasmarha hizlalásával is foglalkozik?

Felelet: A szarvasmarha hizlalását tárgyaló könyv nem jelent meg kiadásunkban, azonban ajánljuk Cselkó István „Marha-, juh- és sertéshizlalás“ című könyvét. Megjelent a „Patria“ kiadásában.

III. Kérdés: Olomzárolt lóhere és lucerna iránt érdeklődik.

Felelet: Olomzárolt lóherét és lucernát csak kiscgazdáknak adhatunk kedvezményes árban, 4, illetve 5 lej bonifikálással kg.-ként. A kereskedelmi ára Clujon a lóherének 37 lej, a lucernának 48 lej államilag olomzárva.

IV. Kérdés: Szükséges-e tervrajzok bemutatása a városi építészeti hivatalhoz?

Felelet: A tervrajzok bemutatására és az építkezés engedélyezésére vannak általános rendelkezések, azonban mérvadóul a helybeli szabályrendelet (regulament de construcție și edificare) szolgál, mely a városi építészeti hi-

vatalnál megtekinthető. Bővebb felvilágosítással legnagyobb sajnálatunkra nem szolgálhatunk.

Virág Sándor ref. ig. tanító, Cheșereu.
Kérdés: Hogyan és milyen fűmaggal lehet füvesíteni olyan területet, amely május közepéig víz alatt áll?

Felelet: Az említett területet az alább felsorolt fűfélékkel és pillangósokkal lehet füvesíteni: Nádaspolyvatyuk (Phalaris arundinacea), Nádascsenkesz (Festuca arundinacea), réti csenkesz (Festuca pratensis), réti ecsetpázsit (Alopecurus pratensis), sovány perje (poatrivialis) és végül moesári szarvaskerép (Lotus corniculatus v. palustris).

A szükséges fűmagok beszerezhetők Triflino Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. cégnél.

Hiteliszövetkezet, Oradea-Velenia.
Kérdés: Hogyan lehet a tuját a hernyótól legsikeresebben megvédeni?

Felelet: A hernyó ellen sikeresen védekezhetünk arzénos oldattal, dohánykivonattal és házilag is elkészíthető petroleumos emulzió permetezéssel.

Rejtvény

A buzának melyik kártevőjét ábrázolja a rejtvénykép?

Mi a kártétele?

Hogyan lehet ellene védekezni?

A megfejtést 1937 június 15-ig kell beküldeni a Gazda szerkesztőségébe, Cluj, Str. Andrei Mureșan 10.

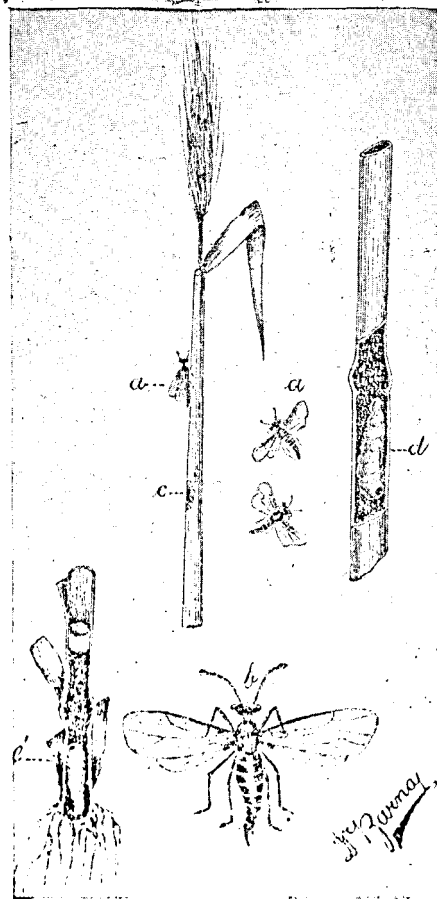
A rejtvény helyes megfejtői részére a következő jutalmakat tűzzük ki: 1. három drb. EGE kiadásában megjelent füzet.

2. két drb. EGE kiadásában megjelent füzet;

3. egy drb. EGE kiadásában megjelent füzet.

A rejtvény megfejtése a májusi számunkban közölt rejtvényképen a gabonafutrinka látható álea és kifejlődött állapotában. a) Gabonafutrinka, b) álcája, c) kártétele; d) a kifejlődött rovar kártétele. Az ellene való védekezés lelkiismeretes talajműveléssel, továbbá mesgyék, árszékével és szántóföldek gyomtalanításával történik. Kisebbségi területeken fellépő kártételek esetén az arzénos méreggel való permetezést is ajánljuk. A futrinka kártétele következtében kiszáradt területeket majorsággal és sertéssel lehet megjártni.

A helyes megfejtők közül a következők részesültek sorshuzás útján jutalmakban: I. díj: Kabos Kálmán Maroslekenee, II. díj: Szabó Gáspár Nagyvárad, III. díj: Szántó Máttyás Marosvásárhely.

Buza. Április 15. és május 5-e között váratlan buza ár-emelkedés következett be. Feladó állomásokon 52.000 lejt fizettek. Május 1-ével azonban a kormány megszüntette a buzakiviteli prémiumot s ez az intézkedés a mai napig is érvényben van. A kormány, sajnos, csak későn jött rá arra, hogy a kivitellel foglalkozó kereskedők a prémiummal óriási összegeket kerestek. A külföldről beérkező idegen devizáknak 60%-a fölött szabadon rendelkeztek s ezt természetesen a zugtőzsdéken adták el. A prémiumot megszüntető rendelet azonban komoly áresést von maga után, hogy a kormány nem tudot fellépni a közvetítő kereskedelem ellen. Értesüléseink szerint az új buza ára kb. 420 lej körül fog kialakulni, sőt már történtek is ilyen áron kötések. A termés nagy általánosságban jönnek ígérkezik, bár egyes helyeken a szárazságról panaszkodnak. A még meglévő buzakészletek a jelek szerint 480—500 lejes áron fognak elkelní. Nálunk azonban nem sok áru maradt vissza. Ma Kolozsváron és a vidéki feladó állomásokon a buza ára 490—500 lej.

Kukorica. Komolyabb árváltozás nem következett be s ez kizárólag azzal magyarázható, hogy a remélt kiviteli lehetőségek elmaradtak. Belföldön azonban meglehetősen nagy keresletnek örvend, ami a tömeges hizlalásokra vezethető vissza. Mennyiségileg sok tavalyi áruval rendelkezünk s így aligha kerül sor az Ókiralyságbeli vásárlásra. Korai volna ugyan jóslásokba becsájtkozni, de a terméskilátások szépen indulnak.

Zab. Az utóbbi napokban a hadsereg, mint az ország legnagyobb fogyasztója, vevőnek lépett fel. Ez a körülmény átmeneti áremelkedést idézett elő, ami vagonként 200 lejt tesz ki. Érdekes azonban, hogy áru bőségesen van, sőt Kolozsváron olyan nagy mennyiségben tartalékol a közvetítő kereskedelem, hogy az új áruig bőven elég a helyi szükségletekre. Ma Kolozsváron a zab ára 330—340 lej.

Árpa. Nagyon kevés áru került eladásra, úgyhogy csak névleges árról beszélhetünk. Értesüléseink szerint ebből a cikkből sem a gazdák, sem a kereskedők nagyobb tételekkel nem rendelkeznek. Az árpa névleges ára Kolozsváron 430—440 lej.

Junius havi állatvásárok:

1. Erdőszáda-Ardusat, Szászváros-Oraştie, Kerelőszentpál-Sánpaul.
2. Fogaras-Făgăraş.
3. Egeres-Aghires, Bálint-Bálint, Szamosujvár-Gherla.
5. Óbeba-Beba-Veche.
6. Sepsiszentgyörgy-Sft. Gheorghé, Zilah-Zălau.
8. Nagysármás-Şărmaşu.
11. Datta-Deta.
12. Billed-Biled, Kolozsvár-Cluj.
13. Magyarberkesz-Berehez, Sármaság-Şărămşag.
14. Hadad-Hodod, Zsibó-Jibou, Lápos-Lăpuş.
15. Perzsámos-Periam.
16. Élesd-Aleşd, Ujarad-Aradul Nou.
18. Avastelsőfalu-Negreşti, Nagyszalonta-Salonta, Zabola-Zăbala.
19. Krasznabélték-Beltung, Nagycsanád-Cenadul Mare, Sárköz-Livada.
20. Mezősomlyó-Semlaci, Ermihályfalva-Valea lui Mihai.

21. Szilágysomlyó-Simleul Silvaniei, Segesvár-Sighişoara (junius 21—22), Torda-Turda (21, 22).
22. Makfalva-Ghindari, Alvinc-Vintul de jos (22—23).
23. Páncélcseh-Panticeu, Alsórákos-Racoşul de jos, Somkerék-Sintereag.
24. Maroslye-Ilie, Tövis-Teiuş (24—25).
25. Halmi-Halmei, Jimbolia, Nagyvárad-Oradea.
26. Aranyosmedgyes-Mediasul aurit.
27. Szilágycseh-Cehul Silvaniei.
28. Hidalmás-Hida, Homoród-Homorod, Nagyszeben-Sibiu (28—30).
29. Boncida-Bouţida, Kiskapus-Copşa Mică, Radnót-Iernut, Csikszereda-Mercurea Ciuc, Hosszufalu-Satulung.
30. Balászfalva-Blaj, Radnót-Iernut, Székelyhid-Săcueni.

Allatárak Kolozsváron.

Élősúly. Sertés teljesen hizott 23—25 lei, sertés félhizott 20—23 lei, tehén teljesen hizott 13—15 lei, ökör teljesen hizott 16—17 lei, vékony feldolgozásra alkalmas növendék borju 17—18 lei, nehéz igásló párja 12—15.000 lei, kocsiló párja 18—20.000 lei, igás ökör párja 14—16.000 lei, fejőstehén ára szavatolással napi 20—25 liter tejjel 10—13.000 lei, szavatolás nélkül 7—9000 lei, szopóborju ára 19—21 lei.

Zöldség árak. Új burgonya 1 kg. 14 lej. Torma 3 kötés 1 lej. Karalábé 1 drb. 1 lej. Retek 2 kötés 3 lej. Zöld hagyma 3 kötés 1 lej. Fokhagyma kg. 8 lej.

Tej és termékei. Tej lit-je 4—5 lej. Tejjel lit. 20—40 lej. Főzővaj 60 lej. Teavaj 70—80 lej. Parasztsajt kg.-ja 24 lej. Csemege-sajt kg.-ja 28 lej. Juh-turó kg.-ja 24 lej. Tojás 2 darab 3 lej.

Tőzsdei árak

Május hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica	Zab	Mak	Napraforgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
Kolozsvár	515	—	350	325	340	—	—	—	—	—	160-175	125	
Nagyvárad	500	490	390	310	325	—	—	—	—	—	—	—	
Temesvár	460	—	—	290	—	—	—	—	—	—	—	—	
București	510	490	360	305	320	—	—	680	—	—	—	—	
Szatmár	470	482	—	305	305	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	490	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

HIREK

Meghalt Balázs Ferenc. A háboru utáni erdélyi magyar új nemzedéknek sulyos gyásza van. 36 éves korában tüdőbetegsége sirba vitte Balázs Ferenc mészki unitárius lelkész, aki egyike volt a legtehetségesebb íróknak. Mint fiatal ember 5 éven át járta az egész világot és hazatérése után a világot látott nagy tudású és sok tapasztalattal bíró pap egy kicsi faluban hirdette az ígét, hogy ezáltal a magyar nép érdekeit szolgálja. Nemcsak Mészkon, hanem az egész Aranyos vidékén az egyházi munka mellett rendkívül értékes tevékenységet fejtett ki társadalmi és gazdasági téren. Tordán szövetkezetet hívott létre, mely az Aranyos vidéki magyar gazdák tejtermékeit hozta forgalomba gyönyörű anyagi eredménnyel. Nemrég jelent meg „A rög alatt” című könyve, melyben gyönyörű és megkapó szavakkal írja le, hogyan kezdte el a munkát falujában és hogyan változtak meg az emberek a munka nemesítő hatása folytán. Balázs Ferenc most tényleg az ősi rögök alá került, de az általa hirdett eszmék az életben törtek maguknak utat. Május 24-én helyezték örök nyugalomra a mészki unitárius temetőben.

Gyászír. A Bánsági magyar gazdatársadalomnak gyásza van. Május 9-én temették el Kelemen Jánost, a mosnicai gazdakörnek éveken át volt elnökét, aki önzetlen tevékenységével sokat tett a gazdatestvérei érdekében.

A cukorrépa átvételi árak fel- emeléséről tárgyaltak a gyárak és a termelők kiküldöttei a kormány megbízottjának elnöklése alatt. Miután a cukorrépa-árak felemelése tekintetében a gazdák igényei kielégítést nem nyertek, a cukorrépa termelők igen nagy számban visszamondták a folyó évre a cukorrépa termelését, aminek következtében a folyó évi termelés tetemes csökkenést fog mutatni, ugyannyira, hogy nincs kizárva, hogy a jövő évben Románia cukorbehozatalra fog szorulni, holott eddig kiviteli felesleg is volt. A cukorrépa termelők megunták a hosszadalmas és céltalan tárgyalásokat és vetésforgóikat úgy osztották be, hogy függetlenítsék magukat a cukorrépa termeléstől. Nemzetgazdasági szempontból mindenestre igen káros a répaárak alacsonyan való megállapítása, nemcsak azért, mert kevesebb lesz a cukor az országban és esetleg behozatra lesz szükség, hanem azért is, mert a gazda kevesebb jövedelemhez jut és ezenkívül az eddigi cukorrépa-

termelő gazdaságok egyéb termelvényeinek termelési átlaga is csökkenni fog.

Gépesítik a mezőgazdaságot. A Mezőgazdasági Kamarák elnökeket megbeszélésre hívták össze București-be. C. Sescioreanu, a földművelésügyi minisztérium vezetője elnökölt, aki tájékoztatta a kamarák képviselőit a folyamatban lévő mezőgazdasági akciókról. A kormány 100 gépesített mezőgazdasági gócpontot létesít s mindegyik négy traktorral, egy öntöző járművel és egy kis műhellyel fog rendelkezni. A gépek a kamarák rendelkezése alatt állanak és ingyen fognak velük dolgozni. A jobb módú, 25 holdan aluli gazdák pedig szerényebb összeget fizetnek érte. Sescioreanu elnök azt is bejelentette, hogy a nagybirtokosok részéről vásárolt traktorok 70.000 lejzel olcsóbbak lettek. Végül pedig arról tanácskoztak, hogy a kamarák rendelkezésére álló 100 millió lejt hogyan használják fel az apaállatok beszerzésénél.

Beeserélik a régi ezüst 100 lejeseket. A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a hozzájuk befolyt régi ezüst 100 lejeseket többé ne adják ki, hanem eserélik be a Nemzeti Bankban az új nikkel 100 lejesekkel.

Emelkednek az élelmiszerek. Az utóbbi egy hónap leforgása alatt az ország minden városában lényegesen emelkedtek az elsőrendű közszükségleti cikkek árai. De főleg az élelmiszerpiacon következett be lényeges árváltozás, anélkül azonban, hogy a termelőnek ebből a legkisebb haszna is származna. A különbözetet a közvetítő kereskedelem vágja zsebre. Ime néhány adat. 1936 május 12-én Bucureştiben egy pulykának 140 lej volt az ára, ma 230. Egy rideg libának 54, ma 65 lej. Egy q. cseresznyének 2500—4000 lej, ma 5—8000 lej. 1 kg. első osztályu marhahusnak 22 lej, ma 27 az ára. A kormánynak az volna a kötelessége, hogy a közvetítő kereskedelem jövedelmét csökkentse, ez által a gazdaréteget támogassa.

A Szamos-Someş megyei magyar vadászoktól bevonták a fegyvertartási engedélyt. A dési-deji megyefőnökség bevonta a kisebbségi vadászok engedélyeit és közölte, hogy a törvényes formák betartása mellett fegyvereiket eladhatják. Az intézkedés annál is inkább nagy feltűnést keltett, mert a bevonásnak nincs komoly indoka. Reméljük, hogy a rendelkezés csak ideiglenes lesz.

Rendelet törvénnyel határozzák meg a gyapju minimális árát. A szövetségi minisztérium a kormány gazdasági bizottságának megbízásából rendelet törvényt készít elő, amelyben a gyapju értékesítéséről intézkednek. A rendelet törvény legfőbb intézkedése az, hogy megállapítja a gyapju minimális árát, melyen alól nem lehet vásárolni. A rendelet törvény tervezete szerint a gyapjuárak a következők: fark-gyapju 47 lej, fekete curkán 49 lej, kvadriláteri cigája 65 lej, fehér curkán 52 lej, cigája 75 lej, spanka 80 lej, merino 86 lej. A szövetségi kezdetek és a megyei gazdasági szindikátusok által vásárolt gyapju kilója 2 lej 50 banival olcsóbb lehet a fenti áraknál. Azok a gyárak, amelyek gyapju

félkészítményeket állítanak elő, ezen az alapon vásárolhatnak, azok a gyárak pedig, amelyek külföldről importálnak gyapjut, csak akkor kapnak erre engedélyt, ha beigazolták, hogy szükségletük husz százalékat belföldön vásárolták be. Hadsereszállításához csak azok a gyárak juthatnak, amelyek bebizonyítják, hogy fenti árakon vásárolják a gyapjut. A rendelet törvény ellen vétőket 5000 lejtől 100 ezer lejig terjedő büntetéssel lehet sújtani. Visszaesés esetén pedig a pénzbüntetés megkétszereződik és tizenöt napig terjedő elzárással is büntetik a kihágót. A pénzbüntetések közül alapot képeznek a juh-tenyésztés fejlesztésére.

Selyemhernyó pete kiosztás. Többrendbeli érdeklődés alapján közöljük, hogy selyemhernyó petéket oszt ki a Temesvári-Timişoarai Selyemgubó Beváltó Hivatal, amelynek címe: Temesvár-Timişoara, Bul. I. G. Duca 21. A selyemhernyó peték kiosztása már megkezdődött.

Négymillió lejjel len- és kender feldolgozó üzemet állít fel a kormány Marosvásárhely-Trg-Mureşen. A napokban Marosvásárhelyen járt Cicero Gorceiu földművelésügyi államtitkár s ez alkalommal elhatározta, hogy még ebben az évben megkezdik az egész kenderfonó üzem építését négymillió lejes befektetéssel, mely a Marosvölgyi kender és lent fogja feldolgozni.

Gyümölcskiviteli központot akar felállítani a kormány. Manolescu Strunga volt kereskedelmi és iparügyi miniszter a kormány gazdasági tanácsának egyik legutóbbi gyűlésén azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a földművelésügyi minisztérium 40 milliós alaptőkével állítson fel egy gyümölcskiviteli hivatalt, mely a romániai gyümölcstermés értékesítésének kérdését oldaná meg. Az ügyben még nem döntöttek, pedig már éppen itt az ideje annak, hogy az évek óta vajudó nagy gaz-

dasági problémát rendezzük. Szinte minden évben felmerül egy ilyen terv, addig tanácskoznak, míg a gyümölcsöt már régen leszedték és neveléséges áron a termelők eladták.

10 éves utépitő tervet dolgoztak ki. A közlekedésügyi minisztérium szakbizottsága elhatározta, hogy az ország összes utvonalaival kijavítja és újból építi. A munkálatok több milliárd lejt igényelnek, amit a állam fog majd fedezni. Reméljük, hogy az utépités munkálatokat jelent a falusi lakosságnak és a fuvarozás révén is pénz kerül a gazdatársadalom kezébe.

2000 vagon dióbelet szállítanak Németországba. A Németország és Románia között fennálló kereskedelmi egyezmény értelmében a berlini kereskedelmi kormány hozzájárult ahhoz a tervhez, hogy Romániából 2000 vagon dióbelet vásároljanak.

Hibaigazítás. A „Gazda“ előző számában beszámoló jelent meg az E. G. E. közgyűléséről. Vársárhelyi István Marosludasról annak közlését kéri, hogy nem ő volt az, aki az E. G. E. elnökét méltóságos urnak szólította.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó 10 drb. frizkos, ¾ vér, 1—2—3 évesek. Ezenkívül 6 drb. fajtisza éves mangalica kan. Wurga Örökösök Cluj, Cal. Regele Ferdinand 29. 129

Eladó 10 darab legmodernebb emelet rendszerű, szabadban is elhelyezhető, új méhkaptár. — Ugyanott állást nyerhet egy szakképzett sajt-vajmester tejjgazdasághoz. Borbély Kálmán Zoreni, pu. Sanislăul de Câmpie, jud. Cluj. 126

Eladó egy új marokrakó aratógép, egy kukoricamorzsológép, egy varrógép, nyereg és gazdasági felszerelések. Értékesíthető lehet Târgu-Mureş, Str. Duca No. 83. 125

Állást keresők

Gazdaságban vagy nagyméhszetben alkalmazást keresek azonnali belépésre fix fizetés és teljes ellátással. Cim: Gyerkó Márton, okl. gazda, Porcesti, p. u. Aluniș, jud. Mureș.

Földmives iskolát végzett. Sárvari tejgazdasági szakkiskolát végzett, gépkezelői vizsgát tett 40 éves, nős, gyermektelen, több évi gyakorlattal bíró, szakmáját kitűnően értő egyén alkalmazást, lehetőleg segédtiszti állást keres. Cim: Horváth Zoltán, Mofthinul Mic, jud. Sălaj.

Allást keres gazdasági akadémiát végzett, ref., nős, 37 éves, a gazdaság minden ágában jártas okleveles gazda. Cim: Kiss Sándor, Brézea, p. u. Reghin, jud. Mureș.

Allást keres 47 éves nős, gazdasági iskolát végzett ispán. Cim: Nagy Dénes, Coroiu Sânmartin, jud. Târnava mică. 118.

Gazdasági ispánt kereselek. Összes bizonyítványmásolat elküldendő. Személyes jelentkezés csak felszólítás esetén kéretik. Cim a kiadóban. 123

Keresek használt, de jó állapotban lévő tárcsás boronát igás állat után, három tagu rögtörő hengert és kézi darálót. Ugyanott eladó használt Saek-ekék és éke részek jó állapotban. Blomberg Gyula gazdasága Gardani, pu. Ulmeni, jud. Sălaj. 124

Erdészeti, vagy mezőgazdasági állást keres Rázmán Gábor, Cluj, Ellenzék könyvosztálya.

Keresek megvételre nagyobb kapacitású csirkekeltető gépet petróleum- vagy villanymelegítéssel. Imrei Antal Kolozsvár-tól. Cim: Cluj, Cal. Regele Carol II. 44. 128

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Boroczy László, Csomós János, Dancs Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Pohl Béla, Récsey Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Gyümölcsstermelők!

Féregmentes, hibátlan gyümölcsöt

25

NEODENDRIN

áttelelő hernyó- és tetűtojások, bábok elpusztítója!

permetezéssel lehet termelni!

Minden gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen.

Díjtalan szaktanáccsal és felvilágosítással szolgál az Ardeal-i propaganda iroda.

Gyártja a MOSKOVITS IPARTELEPEK Részvénytársaság, ORADEA